

Załącznik

do Uchwały Nr .../.../21

Rady Powiatu Pabianickiego

z dnia2021 roku

**POWIATOWA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
NA LATA 2021–2030**

OPRACOWANA
PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
W PABIANICACH

PABIANICE 2021

Spis treści

I.	WSTĘP.....	1
II.	METODOLOGIA OPRACOWANIA DOKUMENTU	2
III.	RAMY PRAWNE I ZGODNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI	3
IV.	CHARAKTERYSTYKA POWIATU PABIANICKIEGO.....	3
V.	DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU PABIANICKIEGO	8
	5. 1. BEZROBOCIE.....	16
	5. 2. UBÓSTWO	17
	5. 3. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ.....	18
	5.4. ALKOHOLIZM I PRZEMOC W RODZINIE.....	20
VI.	POMOC SPOŁECZNA REALIZOWANA NA TERENIE POWIATU PABIANICKIEGO	27
	6.1. ZADANIA WŁASNE POWIATU.....	27
	6.2. ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ.....	28
	6.3. POMOC ŚRODOWISKOWA.....	28
	6.4. POMOC STACJONARNA	29
	6.5. SYSTEM OPIEKI NAD DZIECKIEM.....	31
	6.5.1. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA	32
	6.5.2. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA.....	35
	6.5.3. USAMODZIELNIANIE PEŁNOLETNICH WYCHOWANKÓW OPUSZCZAJĄCYCH PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE ORAZ RODZINY ZASTĘPCZE	37
	6.6. POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM	38
	6.6.1. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE PABIANICKIM	39
	6.6.2. REHABILITACJA ZAWODOWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE PABIANICKIM	45
	6.6.3. PILOTAŻOWY PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”	46
	6.6.4. AKTYWNA INTEGRACJA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO NA LATA 2014–2020	50
	6.6.5. DZIAŁANIA NA TERENIE POWIATU PABIANICKIEGO W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ 2014–2020	53
	6.6.6. POWIATOWA SPOŁECZNA RADA DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	56
	6.6.7. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA TERENIE POWIATU PABIANICKIEGO	57
	6.6.8. JEDNOSTKI DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA TERENIE POWIATU PABIANICKIEGO	60
VII.	ANALIZA SWOT	62
VIII.	MISJA, CELE OPERACYJNE I STRATEGICZNE	68
IX.	WDRAŻANIE, MONITORING, EWALUACJA.....	74
X.	SPIS TABEL I WYKRESÓW.....	76

I. WSTĘP

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Pabianickiego na lata 2021–2030 jest dokumentem określającym zasadnicze kierunki działania w odniesieniu do problemów społecznych występujących na tym obszarze.

Zgodnie z art. 19 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy: opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami.

Powyższy dokument powinien zawierać w szczególności:

- 1) Diagnozę sytuacji społecznej,
- 2) Prognozę zmian w zakresie objętym strategią,
- 3) Określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma za zadanie niwelowania niepożądanych zjawisk społecznych występujących w powiecie i wytyczenie nowych kierunków działań. Realizacja tych działań wymaga przede wszystkim profesjonalnego i systematycznego diagnozowania dominujących problemów społecznych zarówno na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki, z uwzględnieniem charakterystyki powiatu oraz infrastruktury społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Pabianickiego na lata 2021–2030 jest dokumentem wskazującym na kluczowe kwestie działania powiatu w zakresie polityki społecznej. Jej realizacja wymaga ścisłej współpracy wszystkich jednostek działających w obszarze polityki społecznej, tj. powiatowego centrum pomocy społecznej, miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej, powiatowego urzędu pracy, i innych.

Tak rozumiana strategia zgodna jest z podstawowymi zasadami życia społecznego, w szczególności z zasadą pomocniczości i współodpowiedzialności. Wszelkie podejmowane przedsięwzięcia będą prowadzone w oparciu o współdziałanie dwóch podmiotów: zasobów ludzkich i instytucjonalnych. Głównym narzędziem stosowanym w celu dokonania pozytywnych zmian będzie praca socjalna rozumiana jako wszelkie działania typu prospołecznego, których celem jest podtrzymywanie, chronienie lub rozwijanie interesów jednostek, rodzin, grup i społeczności.

Strategia stanowi punkt wyjścia do opracowania szczegółowych programów dotyczących osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a jednocześnie jest podstawą do ubiegania się przez instytucje samorządu terytorialnego o środki zewnętrzne (pochodzące z budżetu państwa, funduszy unijnych i innych źródeł).

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 33/2020 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach z dnia 30 grudnia 2020 r. został powołany Zespół do opracowania powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, w skład, którego weszli przedstawiciele Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach. Prace zespołu koordynował Pan Jarosław Grabowski – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach.

Skład Zespołu:

Tabela 1 Skład zespołu do opracowania powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych

Lp.	Imię Nazwisko	Stanowisko
1.	Izabela Bazan	Główny specjalista
2.	Monika Kowalska	Pracownik socjalny
3.	Ewa Popielas	Pracownik socjalny
4.	Monika Rakowska	Inspektor

II. METODOLOGIA OPRACOWANIA DOKUMENTU

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pabianickim na lata 2021-2030 adresowana jest do społeczności zamieszkałej na tym terenie. Stanowi odpowiedź na potrzebę stworzenia spójnego systemu pomocy osobom potrzebującym wsparcia w życiu społeczno-zawodowym oraz osób zagrożonym wykluczeniem społecznym. Określa kierunki działań w celu osiągnięcia pomyślnych warunków do rozwoju społeczności lokalnej.

Strategia uwzględnia potrzeby poszczególnych grup społecznych, przez co stanowi podstawę do wzmocnienia i polepszenia warunków życia mieszkańców, w szczególności tych zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, co w konsekwencji prowadzi do integracji społecznej. Dokument stanowi podstawę do zbudowania skutecznego systemu ochrony socjalnej społeczności Powiatu Pabianickiego, tak aby mogli oni zaspokajać swoje różnorodne potrzeby, cele, dążenia – **jakość życia**.

Pracę na strategią poprzedziła analiza sytuacji społecznej powiatu. Diagnoza problemów społecznych została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach, Powiatowego Urzędu Pracy, ośrodków pomocy społecznej oraz innych instytucji i organizacji współpracujących z PCPR.

III. RAMY PRAWNE I ZGODNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z art.19 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2020 r., poz.1876 z późn.zm.).

Istotne znaczenie dla treści i realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021–2030 dla powiatu pabianickiego mają również inne akty prawne. Należą do nich:

- 1) ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz.U. z 2020 r., poz.920 z późn. zm.),
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (D.U. z 2020 r. poz.1876 z późn.zm.)
- 3) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 426 z późn. zm.),
- 4) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz.U. z 2020 r., poz.1409 z późn. zm.),
- 5) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz.821 z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz.218 z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz.2050),
- 8) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj.: Dz.U. z 2020 r., poz.1057)

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021–2030 na terenie powiatu pabianickiego spójna jest z innymi strategicznymi i programowymi dokumentami, w tym m.in:

- 1) projektem Strategii w zakresie polityki społecznej województwa łódzkiego do 2030,
- 2) gminnymi strategiami rozwiązywania problemów społecznych.

IV. CHARAKTERYSTYKA POWIATU PABIANICKIEGO

Powiat Pabianicki, zajmuje powierzchnię 492 km² położony jest w centralnej części województwa łódzkiego. Od północy graniczy z powiatami: poddębickim i zgierskim, od południa z powiatami: piotrkowskim i bełchatowskim, od zachodu z powiatem łaskim, a od wschodu z powiatem łódzkim wschodnim oraz miastem Łódź. Lokalizacja w centrum Polski, niedaleko Łodzi jest dużym atutem. Dzięki temu inwestorzy gospodarczy oraz pabianiczanie mają dogodnie połączenia komunikacyjne z innymi regionami kraju i z zagranicą. Pod względem powierzchni Powiat Pabianicki zajmuje 19 miejsce na 24 (21 ziemskich i 3 grodzkie) powiaty w województwie łódzkim. Na terenie powiatu zamieszkuje 119.291 mieszkańców (dane uzyskane z GUS, stan na 31.12.2019 r.).

Pod względem liczby mieszkańców powiat pabianicki zajmuje trzecie miejsce w województwie tuż za miastem Łódź i powiatem zgierskim. W skład Powiatu wchodzi 7 jednostek administracyjnych: Gmina Pabianice, Gmina Dłutów, Gmina Dobroń, Gmina Lutomiersk, Gmina Ksawerów, Miasto Konstantynów Łódzki oraz Miasto Pabianice posiadające status miasta powiatowego. Dane dotyczące liczby ludności, powierzchni powiatu obrazują poniższe wykresy i tabele.

Wykres 1 Liczba ludności w poszczególnych jednostkach administracyjnych powiatu pabianickiego

Wykres 2 Powierzchnia powiatu pabianickiego według podziału administracyjnego

Tabela 1 Liczba ludności w poszczególnych gminach, z podziałem na płeć (dane GUS stan na 31.12.2019 r.)

Identyfikator gminny*	Gmina	Powierzchnia w km ²	Liczba ludności		
			Razem	mężczyźni	kobiety
—	Powiat pabianicki	492	119.291	56.091 47%	63.200 53%
1	Pabianice	33	64.757	29.861 46,1%	34.896 53,9%
1	Konstantynów Ł.	27	18.206	8.471 46,5%	9.735 53,5%
2	Dłutów	101	4.657	2.318 49,8%	2.339 50,2%
2	Dobroń	94	7.728	3.962 51,3%	3.766 48,7%
2	Ksawerów	14	7.668	3.682 48%	3.986 52%
2	Lutomiersk	134	8.639	4.262 49,3%	4.377 50,7%
2	Pabianice	89	7.636	3.731 48,9%	3.905 51,1%

*Znaczenie identyfikatorów:

1. — Gmina miejska
2. — Gmina wiejska

Tabela 2 Liczba ludności w powiecie pabianickim (stan na 31.12.2019 r.)

Mieszkańcy	Powiat pabianicki	Miasta	Wieś
ogółem	119.291	82.963	36.328
mężczyźni	56.091	38.332	17.759
kobiety	63.200	44.631	18.569

Liczba mieszkańców powiatu pabianickiego systematycznie spada, przy czym tendencja ta nie jest tak silna jak w mieście Łodzi, czy całym województwie łódzkim, gdzie spadek ten jest znacznie silniejszy niż w całej Polsce.

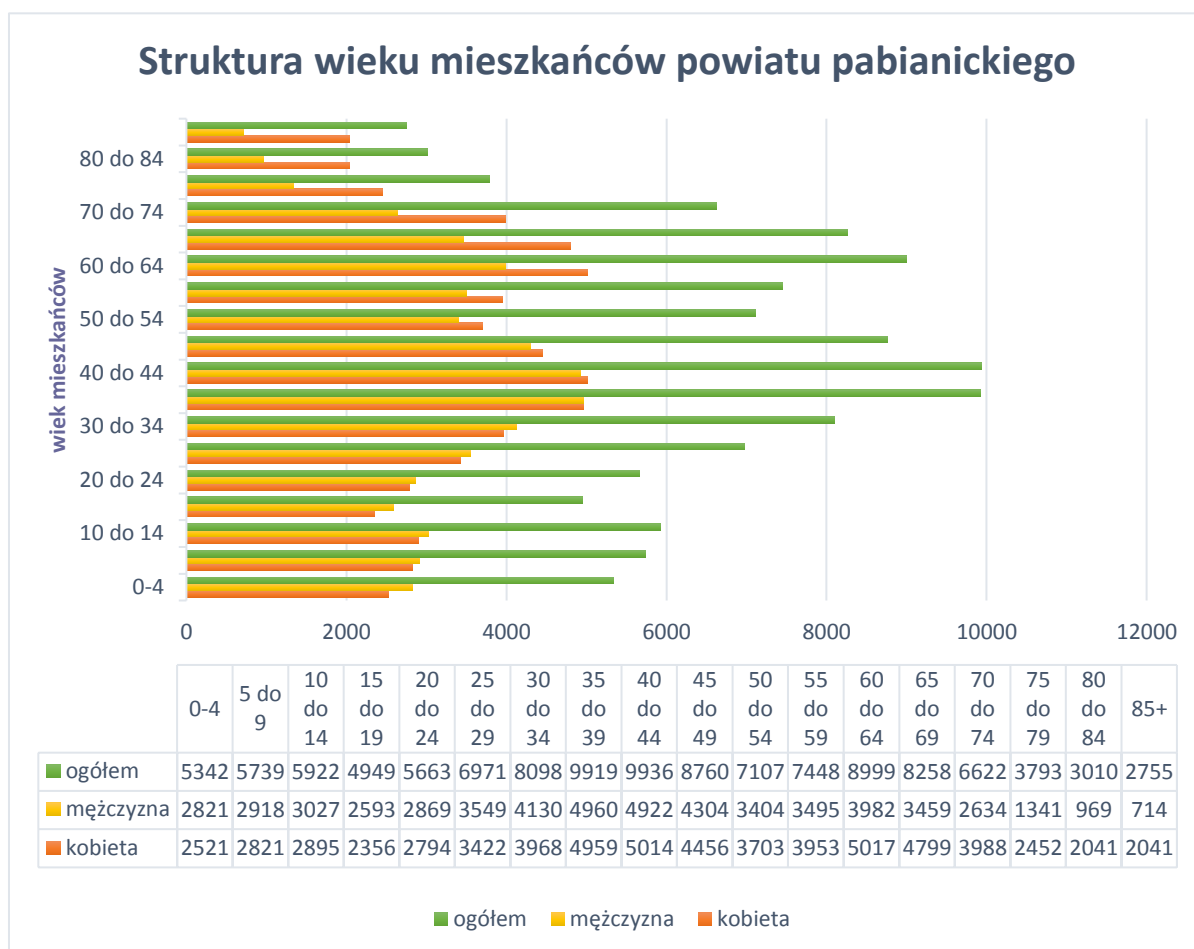
Tabela 3 Liczba ludności oraz zmiana liczby ludności w powiecie pabianickim w latach 1995–2019

Obszar	Liczba ludności 1995 r.	Liczba ludności 2000 r.	Liczba ludności 2010 r.	Liczba ludności 2019 r.	Zmiana 2019 w porównaniu do: 1995 r.	Zmiana 2019 w porównaniu do 2010 r.
województwo łódzkie	2 687 761	2 627 824	2 542 436	2 454 779	-8,7%	-3,4%
łódź	823 215	798 418	730 633	679 941	-17,4%	-6,9%
powiat pabianicki	121 636	120 498	120 003	119 291	-1,9%	-0,6%

Spadek liczby ludności silniej dotyczy mężczyzn niż kobiet. Stąd też istnieje przewaga kobiet w ogólnej liczbie ludności (**53 % kobiet w powiecie pabianickim** — w całej Polsce odsetek ten wynosi 51,6%). Jest to wynikiem przede wszystkim większej różnicy w oczekiwanym dalszym trwaniu życia między kobietami i mężczyznami w łódzkim w porównaniu do średniej dla Polski (np. w łódzkim oczekiwane dalsze trwanie życia mężczyzn w wieku 45 lat jest 7,1 lat krótsze niż kobiety w tym samym wieku, w całej Polsce ta różnica wynosi 6,6 lat). Prognozy demograficzne przewidują dalszy spadek liczby ludności w powiecie pabianickim podobnie jak w całej Polsce. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu pabianickiego **w 2050 roku** (wyliczenia GUS) wynosi: **105 788**, z czego: **55 063 to kobiety**, a **50 725 mężczyźni**. To oznacza spadek liczby ludności w porównaniu do roku 2019 o 11,3% ludności.

Starzenie się ludności to proces polegający na wzrastającym udziale ludności w starszych grupach wieku w łącznej liczbie ludności danego obszaru. Za granicę wieku wyznaczającą starość przyjmuje się 60 lub 65 lat. Najważniejsze przyczyny starzenia się ludności to zmniejszająca się umieralność, a co za tym idzie, dłuższe oczekiwane dalsze trwanie życia oraz malejąca rozrodność. Starzenie się ludności ma istotne konsekwencje dla gospodarki i zasad życia społecznego. Z punktu widzenia gospodarki kluczowa jest przede wszystkim malejąca proporcja ludności w wieku produkcyjnym, a więc tych, którzy pracują i płacą podatki i składki osób pobierających świadczenia społeczne. Rosnąca liczba osób starszych stanowi olbrzymie wyzwanie dla systemu opieki zdrowotnej, dla której rosnąca liczba osób starszych oznacza większe obciążenie. Konsekwencje dotyczą również relacji międzypokoleniowych, konsumpcji (rosnące znaczenie osób starszych jako konsumentów) i wielu innych dziedzin życia, jak transport, kultura, czy działalność polityczna. Badania naukowe oprócz wskazywania na negatywne konsekwencje nieuniknionych zmian demograficznych, starają się też poszukiwać możliwości wynikających z dłuższego trwania życia, takie jak aktywność zawodowa, społeczna czy sprawowanie opieki przez osoby starsze. Województwo łódzkie jest regionem o najstarszej strukturze wieku w Polsce. Wynika to z tego, że **dzieci w wieku do 14 lat** stanowią jedynie **14% ludności województwa**, dla powiatu pabianickiego jest to wskaźnik **14,25%**; natomiast udział osób **w wieku 65 lat i więcej wynosi 20,1%**, dla powiatu pabianickiego **21%**, zaś w całej Polsce 18,1 %. Również **mediana wieku** w województwie łódzkim jest najwyższa w Polsce i wyniosła blisko 43 lata, w powiecie pabianickim **43,6 lat**, podczas gdy w całej Polsce wynosi 41, 3 lat.

Wykres 3 Struktura wieku mieszkańców powiatu pabianickiego

Źródło:(dane GUS2019)

Istnieje silne zróżnicowanie w strukturze ludności między poszczególnymi powiatami. Zdecydowanie najsilniejsze obciążenie osobami starszymi występuje w Łodzi (37,6), gdzie ludność w wieku 65 lat i więcej stanowi blisko całej ludności miasta. Tuż za nim plasuje się powiat pabianicki, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 4 Wskaźnik starzenia się ludności w województwie łódzkim i powiecie pabianickim w 2019.

OBSZAR	Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi*	Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem
POLSKA	27,2	18,1
Województwo ŁÓDZKIE	30,7	20,1
Miasto ŁÓDŹ	37,6	23,8
POWIAT PABIANICKI	31,4	20,5

*stosunek liczby osób w wieku 65 lat i więcej do liczby osób w wieku 15-64 lata

Wpływ na liczbę ludności w poszczególnych województwach i powiatach mają również migracje. Proces migracji oznacza przestrzenny ruch ludności, czyli zmianę stałego lub czasowego miejsca zamieszkania ludności. W analizie migracji bierze się pod uwagę obszar, z którego i na który przemieszcza się ludność, czas pobytu na nowym obszarze oraz cel zmiany miejsca zamieszkania.

Migracje można podzielić na międzynarodowe i wewnętrzne, długo i krótkookresowe. Najważniejszym źródłem danych o migracji są dane administracyjne dotyczące miejsc zamieszkania, a także badania ankietowe, a w przyszłości prawdopodobnie też dane telemetryczne. Najnowsze dane statystyki publicznej pokazują ujemne saldo migracji wewnętrznych w województwie (-2,8 tys. osób) oraz dodatnie saldo migracji zagranicznych (314 osób), co łącznie oznacza zmniejszenie się liczby ludności na skutek migracji o 2.500 osób (0,1% ludności województwa). Tym czasem w powiecie pabianickim, podobnie jak w zgierskim, łódzkim wschodnim i piotrkowskim obserwujemy dodatnie saldo migracji. Głównie dlatego, że są to tereny wokół Łodzi, co potwierdza trend rosnącej liczby ludności na terenach wokół dużych miast.

Tabela 5 Migracje na pobyt stały wewnętrzne i zagraniczne w roku 2019.

Obszar	migracje wewnętrzne – napływ	migracje zagraniczne – imigracja	migracje wewnętrzne – odpływ	migracje zagraniczne – emigracja	saldo migracji wewnętrznych	saldo migracji zagranicznych
POLSKA	499.736	16.909	499.736	10.726	0	6.183
Woj. ŁÓDZKIE	29.469	651	32.293	337	-2.824	314
Miasto ŁÓDŹ	10.261	249	11.417	179	-1.156	70
POWIAT PABIANICKI	1.784	31	1336	2	448	29

V. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU PABIANICKIEGO

Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Na dzień 30.06.2020 r. z pomocy ośrodków skorzystało **6 459** osób w **3 122** rodzinach. Najczęstszym powodem korzystania z pomocy jest **długotrwała choroba** tuż za nią znajduje się **niepełnosprawność**. Tendencja ta utrzymuje się już od kilku lat. W I półroczu 2020 r. z powodu długotrwałej choroby z pomocy skorzystało **797 rodzin, w roku 2019 – 1 185 rodzin, a w roku 2018 – 1 191 rodzin**. Kolejnymi powodami jest **ubóstwo i bezrobocie**. Brak zatrudnienia powoduje znaczne obniżenie standardu życia osób i ich rodzin, przyczynia się do zubożenia materialnego, a w konsekwencji prowadzi do ubóstwa. W roku 2019 liczba rodzin objętych wsparciem z powodu ubóstwa wyniosła: **1 318**, a w już w samym I półroczu 2020 r. udzielono wsparcia **1 701 rodzinie**. Na uwagę zasługuje coroczny spadek liczby rodzin potrzebujących wsparcia ze względu na alkoholizm oraz niski odsetek rodzin korzystających ze wsparcia ze względu na narkomanię. W półroczu 2020 r. wsparciem z powodu alkoholizmu objęto **51 rodzin**, a z powodu narkomanii zaledwie **5 rodzin**. Z analizy danych wynika, że gminy Dłutów, Dobroń i Lutomiersk na przestrzeni ostatnich 3 lat nie miały zgłoszeń, z powodu narkomanii. Poniższe tabele obrazują najczęstsze powody korzystania ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu pabianickiego na przestrzeni lat 2018–2020, uwzględniając pomoc świadczoną w poszczególnych gminach.

Tabela 6 Najczęstsze powody korzystania rodzin ze świadczeń Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie powiatu pabianickiego na przestrzeni lat 2018–2020

L.p.	Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin objętych pomocą 2018 rok	Liczba osób w rodzinach 2018 rok	Liczba rodzin objętych pomocą 2019 rok	Liczba osób w rodzinach 2019 rok	Liczba rodzin objętych pomocą I półrocze 2020	Liczba osób w rodzinach I półrocze 2020
1.	bezrobocie	820	1 840	681	1 525	502	1 064
2.	ubóstwo	878	1 558	738	1 318	600	1 701
3.	niepełnosprawność	943	1 532	849	1 354	659	964
4.	długotrwała choroba	1 191	1 803	1 185	1 758	797	1 135
5.	bezradność w sprawach opiekuńczych i wychowawczych	512	1 500	453	1 324	292	852
6.	potrzeba ochrony macierzyństwa	223	856	201	797	130	563
7.	alkoholizm	99	116	91	119	51	76
8.	trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	36	45	23	38	19	20
9.	bezdomność	73	74	65	70	61	65
10.	sieroctwo	3	12	5	11	3	10
11.	narkomania	11	12	11	11	5	6
12.	inne	55	113	2	2	3	3
	RAZEM:	4 814	9 461	4 304	8 327	3 122	6 459

Tabela 7 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu bezrobocia

Pomoc z powodu bezrobocia w roku:	Pabianice	Konstantynów	Dłutów	Dobroń	Ksawerów	Lutomiersk	Pabianice gmina
2018	537 (1190)	140 (292)	25 (58)	18 (26)	13 (18)	60 (182)	27 (74)
2019	459 (1036)	109 (205)	22 (53)	14 (21)	10 (12)	41 (129)	26 (69)
I Półrocze 2020	330 (715)	92 (172)	15 (22)	14 (31)	12 (15)	27 (75)	12 (34)

Tabela 8 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu ubóstwa

Pomoc z powodu ubóstwa w roku:	Pabianice	Konstantynów	Dłutów	Dobroń	Ksawerów	Lutomiersk	Pabianice gmina
2018	659 (1171)	12 (13)	64 (135)	55 (88)	31 (36)	50 (105)	7 (10)
2019	544 (985)	8 (11)	59 (110)	45 (73)	29 (37)	44 (88)	9 (14)
I Półrocze 2020	448 (834)	4 (5)	44 (69)	43 (83)	21 (26)	36 (77)	4 (7)

Tabela 9 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu niepełnosprawności

Pomoc z powodu niepełnosprawności w roku:	Pabianice	Konstantynów	Dłutów	Dobroń	Ksawerów	Lutomiersk	Pabianice gmina
2018	556 (859)	153 (226)	77 (174)	39 (57)	23 (29)	50 (99)	45 (88)
2019	479 (734)	145 (214)	77 (152)	34 (50)	21 (29)	49 (89)	44 (86)
I Półrocze 2020	366 (537)	133 (182)	51 (79)	29 (41)	18 (24)	34 (55)	28 (46)

Tabela 10 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu długotrwałej choroby

Pomoc z powodu długotrwałej choroby w roku:	Pabianice	Konstantynów	Dłutów	Dobroń	Ksawerów	Lutomiersk	Pabianice gmina
2018	809 (1173)	132 (179)	99 (206)	14 (26)	35 (43)	56 (94)	46 (82)
2019	842 (1243)	126 (163)	93 (179)	8 (11)	33 (39)	48 (69)	35 (54)
I Półrocze 2020	565 (815)	103 (121)	55 (88)	8 (17)	20 (23)	35 (53)	11 (18)

Tabela 11 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu bezradności w sprawach opiekuńczych

Pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczych w roku:	Pabianice	Konstantynów	Dłutów	Dobroń	Ksawerów	Lutomiersk	Pabianice gmina
2018	317 (913)	52 (158)	50 (137)	55 (134)	1 (3)	34 (146)	3 (9)
2019	302 (890)	47 (133)	31 (84)	43 (96)	3 (8)	22 (96)	5 (17)
I Półrocze 2020	188 (599)	32 (83)	15 (46)	41 (64)	4 (10)	11 (49)	1 (1)

Tabela 12 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa

Pomoc z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w roku:	Pabianice	Konstantynów	Dłutów	Dobroń	Ksawerów	Lutomiersk	Pabianice gmina
2018	137 (518)	20 (79)	15 (58)	0	0	19 (95)	32 (106)
2019	136 (535)	16 (59)	9 (35)	0	0	13 (72)	27 (96)
I Półrocze 2020	94 (406)	14 (57)	2 (9)	0	0	9 (51)	11 (40)

Tabela 13 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu alkoholizmu

Pomoc z powodu alkoholizmu w roku:	Pabianice	Konstantynów	Dłutów	Dobroń	Ksawerów	Lutomiersk	Pabianice gmina
2018	39 (46)	11 (11)	11 (14)	20 (24)	7 (7)	5 (7)	6 (7)
2019	25 (31)	11 (13)	16 (20)	18 (20)	5 (7)	3 (7)	13 (21)
I Półrocze 2020	13 (16)	10 (13)	9 (17)	11 (17)	4 (6)	1 (1)	3 (6)

Tabela 14 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego

Pomoc z powodu trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego w roku:	Pabianice	Konstantynów	Dłutów	Dobroń	Ksawerów	Lutomiersk	Pabianice gmina
2018	24 (32)	1 (1)	4 (4)	1 (1)	0	5 (6)	1 (1)
2019	15 (23)	3 (6)	1 (1)	0	0	4 (8)	0
I Półrocze 2020	13 (13)	3 (4)	0 (0)	0	0	2 (2)	1 (1)

Tabela 15 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu bezdomności

Pomoc z powodu bezdomności w roku:	Pabianice	Konstantynów	Dłutów	Dobroń	Ksawerów	Lutomiersk	Pabianice gmina
2018	47 (48)	17 (17)	4 (4)	3 (3)	1 (1)	0	1 (1)
2019	38 (43)	17 (17)	5 (5)	1 (1)	2 (2)	0	2 (2)
I Półrocze 2020	43 (47)	11 (11)	1 (1)	1 (1)	3 (3)	0	2 (2)

Tabela 16 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu sieroctwa

Pomoc z powodu sieroctwa w roku:	Pabianice	Konstantynów	Dłutów	Dobroń	Ksawerów	Lutomiersk	Pabianice gmina
2018	1 (4)	0	0	2 (8)	0	0	0
2019	0	0	0	5 (11)	0	0	0
I Półrocze 2020	0	0	0	3 (10)	0	0	0

Tabela 17 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu narkomani

Pomoc z powodu narkomani w roku:	Pabianice	Konstantynów	Dłutów	Dobroń	Ksawerów	Lutomiersk	Pabianice gmina
2018	9 (10)	0	0	0	1 (1)	0	1 (1)
2019	7 (7)	3 (3)	0	0	1 (1)	0	0
I Półrocze 2020	4 (5)	0	0	0	0	0	1 (1)

Tabela 18 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z innych powodów (zdarzenia losowe, sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa ekologiczna)

Pomoc z innych powodów (zdarzenia losowe, sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa ekologiczna) w roku:	Pabianice	Konstantynów	Dłutów	Dobroń	Ksawerów	Lutomiersk	Pabianice gmina
2018	50 (108)	1 (1)	3 (3)	0	0	1 (1)	0
2019	2 (2)	0	0	0	0	0	0
I Półrocze 2020	3 (3)	0	0	0	0	-	0

5. 1. BEZROBOCIE

Od roku 2013 w powiecie pabianickim systematycznie odnotowywano tendencję spadkową, jeśli chodzi o stopę bezrobocia. Ta tendencja uległa zmianie już z początkiem 2020 r. co spowodowane było w znacznej mierze epidemią koronawirusa. Epidemia wyłączyła w bardzo krótkim czasie wiele działów gospodarki, co spowodowało znaczne zmiany na lokalnym rynku pracy. Część podmiotów gospodarczych zawiesiła swoją aktywność lub zmodyfikowała profil działalności. Przeobrażeniu uległ też system organizacji pracy. Powszechna stała się praca zdalna i rotacyjna.

Stopa bezrobocia w naszym powiecie **w roku 2020** wzrosła do **poziomu 6,9 %** i była wyższa o 0,7 punktu procentowego od średniej krajowej.

Ogólna liczba bezrobotnych wg stanu na dzień 30.06.2020 r. wynosiła **3 294** osób, w tym **1 610** kobiet i **1 684** mężczyzn. Wśród najistotniejszych czynników wpływających na sytuację człowieka na rynku pracy wymienić należy oczywiście wykształcenie i kwalifikacje zawodowe, płeć, wiek, miejsce zamieszkania. W rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Pabianicach od wielu lat dominują mężczyźni, którzy mają zwykle niższy poziom wykształcenia od kobiet. Ponadto od kilku lat obserwuje się wyższy stopień bezrobocia w grupie wiekowej 35–44. To obrazuje poniższa tabela.

Tabela 19 Liczba osób bezrobotnych, zarejestrowanych w latach 2018–2020 z podziałem na płeć, wiek, poziom wykształcenia, posiadany staż pracy, liczbę osób niepełnosprawnych

Wyszczególnienie		2018 (stan na dzień 31.12.2018 r.)			2019 (stan na dzień:31.12.2019 r.)			2020 (stan nadzień: 30.06.2020 r.)		
		Ogółem	w tym:		Ogółem	W tym:		Ogółem	W tym:	
			kobiety	mężczyźni		kobiety	mężczyźni		kobiety	mężczyźni
Wiek	18-24	245	140	105	227	132	95	308	156	152
	25-34	709	419	290	621	376	972	720	435	285
	35-44	850	457	393	783	427	835	903	468	435
	45-54	681	323	358	638	308	833	722	361	361
	55-59	427	225	202	362	188	617	385	190	195
	60-64	262	x	261	259	X	318	256	x	256
Wykształcenie	wyższe	369	251	118	354	231	251	434	294	140
	Policealne i średnie zawodowe	580	319	261	488	262	636	584	309	275
	Średnie ogólnokształcące	370	232	138	365	230	388	461	268	193
	Zasadnicze zawodowe	703	293	410	637	272	1 227	708	309	399
	gimnazjalne i poniżej	1 152	469	683	1 046	436	1 660	1 107	430	677

Wyszczególnienie		2018 (stan na dzień 31.12.2018 r.)			2019 (stan na dzień:31.12.2012 r.)			2020 (stan nadzień: 30.06.2020 r.)		
		Ogółem	w tym:		Ogółem	W tym:		Ogółem	W tym:	
			kobiety	mężczyźni		kobiety	mężczyźni		kobiety	mężczyźni
Staż pracy	do 1 roku	565	308	257	531	285	506	610	305	305
	1-5	652	306	346	626	300	872	728	366	362
	5-10	569	301	268	506	273	624	559	292	267
	10-20	600	293	307	531	256	766	627	287	340
	20-30	1 203	176	245	368	161	673	431	199	232
	30 lat i więcej	421	60	93	136	47	316	127	44	83
	Bez stażu	214	120	94	192	109	405	212	117	95
Niepełnosprawni		323	140	183	314	131	367	312	123	189
Ogółem		3 174	1 564	1 610	2 890	1 431	1 459	3 294	1 610	1 684

Powiatowy Urząd Pracy w Pabianicach od kilku lat realizuje powiatowy program promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy. Głównym celem programu jest utrzymanie wysokiego poziomu skuteczności oraz efektywności prowadzonej polityki rynku pracy. Dążenie do zniwelowania wzrostu bezrobocia w powiecie pabianickim poprzez tworzenie nowych i utrzymanie istniejących miejsc pracy oraz przystosowanie osób bezrobotnych do wymogów współczesnego rynku pracy.

W celu objęcia pomocą jak największej liczby osób pozostających bez zatrudnienia PUP duży nacisk kładzie na bezinwestycyjne formy wsparcia. Osoby bezrobotne mogą skorzystać z pomocy pośredników pracy i doradców zawodowych. Formy te stanowią kluczową rolę w poznaniu potrzeb i predyspozycji klientów tak aby zaoferowane wsparcie było jak najbardziej efektywne. Poza działaniami bezinwestycyjnymi klienci PUP mogą korzystać ze staży, prac społecznie użytecznych, robót publicznych, prac interwencyjnych, zatrudnienia w ramach refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy, środków na podjęcie własnej działalności gospodarczej, szkoleń oraz stypendiów z tytułu finansowania kosztów studiów podyplomowych.

5. 2. UBÓSTWO

Ubóstwo jest problemem szerokim i wielowymiarowym, wynika z szeregu czynników społecznych i gospodarczych, od problemów mieszkaniowych po brak pracy, choroby i niepełnosprawność, dziedziczenie bezradności w sprawach życiowych, uzależnienia. Główny Urząd Statystyczny mierzy ubóstwo na kilku poziomach.

Ubóstwo skrajne określa się na podstawie minimum egzystencji, które jest szacowane przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. W 2018 r. dla jednoosobowego gospodarstwa domowego wyniosło 591, 14 zł miesięcznie, a np. dla 5-osobowego gospodarstwa domowego z trojgiem dzieci 2 587,51 zł (517 zł na osobę). Funkcjonowanie poniżej tego minimum stanowi zagrożenie dla zdrowia i życia.

Ubóstwo relatywne określane jest na podstawie przeciętnych miesięcznych wydatków polskich gospodarstw domowych. Rodziny, których wydatki wynoszą mniej niż 50 % przeciętnych wydatków są uznawane za żyjące w ubóstwie relatywnym.

Ubóstwo ustawowe jest wyznaczane na podstawie kryteriów dochodowych, którymi posługuje się pomoc społeczna. Osoby, których miesięczne dochody są niższe niż te kryteria, mają prawo do wsparcia w formie świadczeń pieniężnych wypłacanych przez ośrodki pomocy społecznej.

Dane statystyczne dotyczące województwa łódzkiego wskazują, że w 2018 r. poniżej ustawowej granicy ubóstwa żyło 7,3 % mieszkańców. Poniżej minimum egzystencji żyło 3,9% mieszkańców. Ubóstwo relatywne obejmowało 9,7% ogółu mieszkańców (GUS dane z 2019 r.). Podstawową formą pomocy dla tej kategorii osób są świadczenia pieniężne.

Dane z ośrodków pomocy społecznej działających na terenie powiatu pabianickiego wskazują, że z tej formy pomocy skorzystało w I półroczu 2020 r. **600 rodzin**. Ubóstwo łączy się często z innymi trudnościami bądź z nich wynika jak np. niepełnosprawność, uzależnienia, brak odpowiednich umiejętności rodzicielskich bądź brak odpowiednich kompetencji do poradzenia sobie na rynku pracy. Stąd też bardzo ważne jest objęcie tych osób i rodzin odpowiednią formą usług społecznych. W kontekście ograniczania zjawiska ubóstwa ważne jest wsparcie dzieci z rodzin ubogich, by miały one podobne szanse jak ich rówieśnicy z bardziej zamożnych środowisk. Istotna jest tutaj wczesna interwencja wyrównująca deficyty rozwojowe, a w późniejszym okresie wyrównywanie szans edukacyjnych.

Kontynuowanie w najbliższych latach upowszechniania aktywnej formy pomocy społecznej min. poprzez rozwój kontraktów socjalnych tj. instrumentów zmuszających klientów do nieustannego poszukiwania wyjścia z trudnej sytuacji, jest jak najbardziej zasadne.

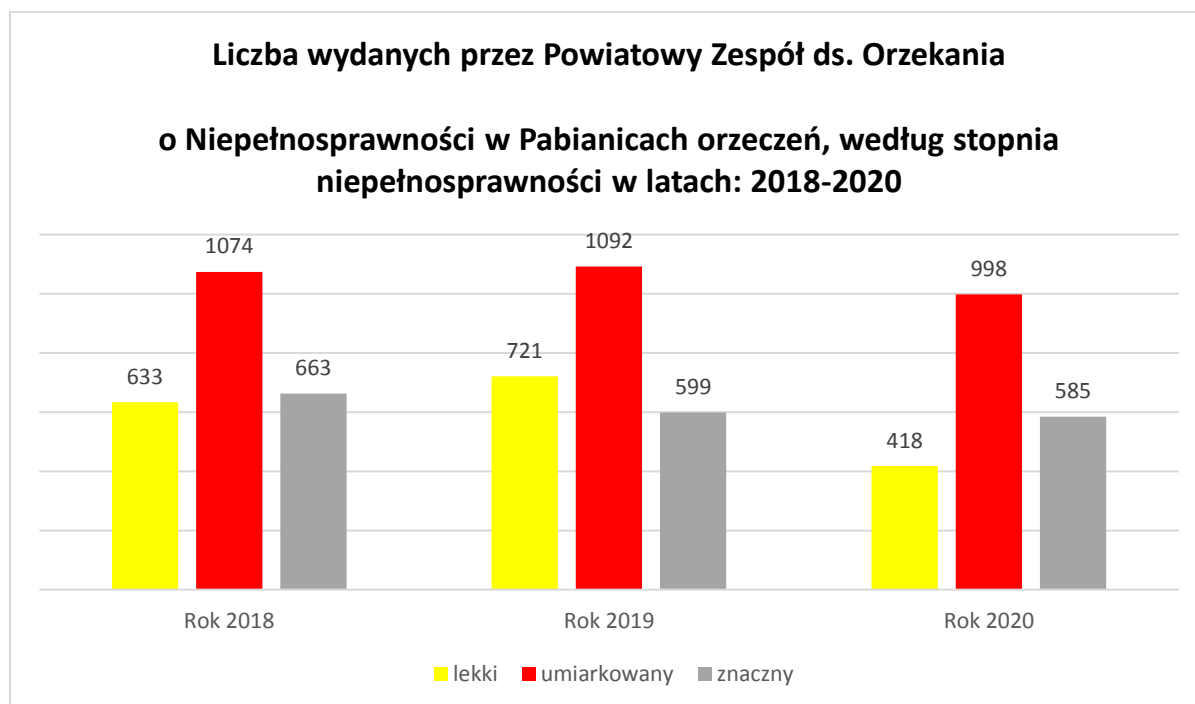
5. 3. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Osoby niepełnosprawne stanowią **14,3%** całej ludzkości. Światowy Raport o Niepełnosprawności donosi, że na świecie żyje ponad miliard ludzi z niepełnosprawnością. Około 110 – 190 mln boryka się ze znacznymi trudnościami w funkcjonowaniu. Liczba osób niepełnosprawnych systematycznie rośnie. Ostatnie pełne dane dotyczące Polski pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego 2011. Według jego wyników liczba osób z niepełnosprawnością wyniosła **4,7 mln (12,2% ogółu ludności)**, w tym 3,1 mln ludności posiadało prawne potwierdzenie niepełnosprawności. **W powiecie pabianickim** dane te wskazują na **15 412 osób niepełnosprawnych**, w tym: **8 507 kobiet** i **6 905 mężczyzn**. tj. **ok.13% ogółu mieszkańców powiatu**, a więc nieco powyżej średniej w kraju.

Z analizy danych otrzymanych z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu pabianickiego wynika, że niepełnosprawność to również najczęstszy powód korzystania ze wsparcia tych instytucji. W latach 2018–2019 systematycznie wzrasta w powiecie pabianickim liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach.

Rok 2020 przyniósł spadek tej liczby prawdopodobnie ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju. W roku 2018 wydano 2 370 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności oraz 341 orzeczenia o niepełnosprawności dla dzieci poniżej 16 r.ż. W roku 2019 wydano 2 412 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności oraz 348 orzeczenia o niepełnosprawności dla dzieci poniżej 16 r. ż. Natomiast w roku 2020 stopień niepełnosprawności uzyskało 2 001 osób oraz 338 dzieci poniżej 16 r. ż. uzyskało orzeczenie o niepełnosprawności, co obrazują poniższe wykresy.

Wykres 4 liczba wydanych przez PZO orzeczeń wg stopnia niepełnosprawności w latach 2018–2020

Wykres 5 Liczba wydanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o niepełnosprawności w Pabianicach orzeczeń dzieci do 16 r. ż.

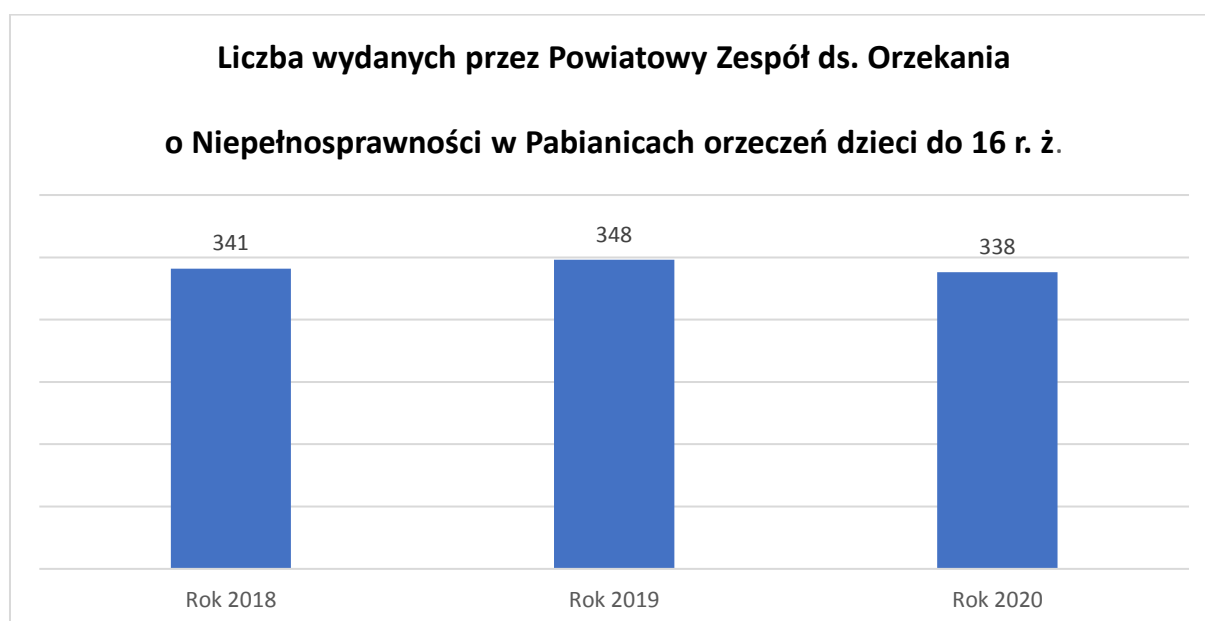

Tabela 20 Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności według przyczyny niepełnosprawności w latach 2018–2020

Rodzaj niepełnosprawności:	2018	2019	2020
Upośledzenie umysłowe	39	74	32
Choroby psychiczne	337	364	288
Laryngologiczna	138	126	87
Okulistyczna	61	47	43
Niepełnosprawność narządu ruchu	403	426	390
Epilepsja	9	18	14
Układu oddechowego i krążenia	480	433	367
Układu pokarmowego	100	112	92
Układu moczowo-płciowego	130	109	70
Neurologiczna	452	522	397
Onkologiczna, metaboliczna, dermatologiczna	211	169	206
Całkowite zaburzenia rozwojowe	10	12	15
OGÓŁEM:	2 370	2 412	2001

Z analizy danych wynika, że największy odsetek stanowią osoby z niepełnosprawnością układu oddechowego i krążenia, neurologiczną, ruchową. Z roku na rok wzrasta liczba osób posiadających orzeczenie ze względu na chorobę psychiczną. Liczba osób w tym zakresie może systematycznie rosnąć ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju – izolację społeczną, która negatywnie wpływa na zdrowie psychiczne człowieka.

Osoby niepełnosprawne stanowią bardzo zróżnicowaną grupę. Specyfika ich potrzeb i oczekiwań wymaga inicjowania i realizowania wielu działań, które chronią te osoby przed bezradnością, stwarzają im warunki do rozwoju oraz motywują do aktywności i większej zaradności. Urzeczywistniają one zasadę wyrównywania szans i integracji tych osób ze społeczeństwem.

5.4. ALKOHOLIZM I PRZEMOC W RODZINIE

Najczęstszym zjawiskiem patologicznym jest alkoholizm. Alkoholizm jest chorobą, która rozwija się bardzo szybko bez świadomości osoby zainteresowanej i trwa długie lata.

Badanie wykonane na zlecenie Regionalnego Centrum Polityki Społecznej w Łodzi w 2015 r. pn. „Rozpowszechnianie picia napojów alkoholowych oraz używania narkotyków wśród mieszkańców województwa łódzkiego”, miało na celu ustalenie ważności problemów związanych z alkoholem i narkotykami na tle pozostałych zagadnień społecznych.

Jednym z najważniejszych problemów jest picie alkoholu przez młodzież (90% badanych) oraz alkoholizm (88% badanych). Osoby, które głównie widziały problem w alkoholizmie to w większości kobiety oraz osoby w wieku 65 lat i więcej. W badaniu odnotowano istotne różnicowania w ocenie ważności problemów związanych z piciem alkoholu przez młodzież. Sześciu na dziesięciu badanych mieszkańców Łodzi i podobny odsetek respondentów mieszkających w małych miastach poniżej 50 tys. mieszkańców przyznało, że picie alkoholu przez młodzież jest bardzo ważnym problemem w ich miejscowości (odpowiednio: 62,3% – w Łodzi oraz 61,8% w miastach poniżej 50 tys. mieszkańców). Inaczej widzą tę kwestię mieszkańcy średnich miast województwa tzn. od 50 – 200 tys. mieszkańców oraz respondenci zamieszkali na wsi. Jedynie co czwarty z nich stwierdził, że problem picia alkoholu przez młodzież to bardzo ważny problem w ich miejscowości (odpowiednio: 28% i 25%). Jak wynika z Raportu z Ogólnopolskich Badań Ankietowych zrealizowanych w 2015 r. pn. „Używanie Alkohol i Narkotyków przez Młodzież Szkolną” napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, podobnie jak ma to miejsce w dorosłej części społeczeństwa. Próby picia miały za sobą 83,8% gimnazjalistów z klas trzecich i 95,8% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. W 2015 r. na zlecenie Urzędu Miejskiego w Pabianicach zrealizowano badanie społeczne pn. „Diagnoza Lokalnych Problemów Społecznych na terenie Miasta Pabianic w 2015 r.”. Jak wskazują wyniki powyższych badań ponad połowa (54,9%) dorosłych mieszkańców Pabianic spożywa alkohol, przy czym częściej są to mężczyźni (69,4%) niż kobiety (43,1%). Alkohol najczęściej spożywają osoby w wieku 25–34 lata (68,3%) oraz 18–24 lata (67,3%). Pod względem dochodów i wykształcenia, po alkohol najchętniej sięgają osoby z wysokimi zarobkami (85,7%) oraz z wyższym wykształceniem (63,5%).

Nadużywanie alkoholu negatywnie wpływa nie tylko na życie jednostki (często prowadząc do fizycznego i psychicznego wyniszczenia), ale także całego społeczeństwa. Problemy, których przyczyną jest alkohol, przejawiają się w różnych dziedzinach życia. Najbardziej dotkliwym skutkiem dla rodziny osoby nadużywającej alkoholu jest pogorszenie się sytuacji ekonomicznej i społecznej rodziny. Osoby uzależnione od alkoholu lub ich rodziny z powodu trudnej sytuacji zgłaszają się do ośrodków pomocy społecznej z prośbą o udzielenie pomocy, ponieważ choroba alkoholowa jest dysfunkcją, która zgodnie z art.7 ustawy o pomocy społecznej uprawnia do skorzystania z pomocy. W I półroczu 2020 r. z powodu choroby alkoholowej wsparciem w ośrodkach pomocy społecznej na terenie powiatu pabianickiego objęto **51 rodzin**. W roku 2018 objęto pomocą **99 rodzin**, a w 2019 r. – **91 rodzin**. Osoby uzależnione od alkoholu mogą uzyskać pomoc w Pabianickim Centrum Psychiatrycznym działającym w strukturach Pabianickiego Centrum Medycznego Sp. z o.o.

Tabela 21 Liczba osób, którym udzielono porad w Poradni Leczenia Uzależnień z powodu uzależnień na tle alkoholowym w latach 2017–2018

Rodzaj psychoterapii	2017	2018
Liczba osób biorących udział w sesjach terapii indywidualnej	75	79
Liczba osób biorących udział w sesjach terapii grupowej	62	44

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCM Sp. z o.o.

Z powyższych danych wynika, że terapia indywidualna cieszyła się większym zainteresowaniem niż terapia grupowa.

Działający w strukturach **Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach (OPiS) – Punkt Konsultacyjny ds. Problemów Alkoholowych** prowadził konsultacje indywidualne i grupowe dla osób pijących w sposób ryzykowny i szkodliwy oraz konsultacje w ramach programu „Pomarańczowa Linia” wobec rodziców dzieci upijających. W ramach Punktu prowadzono konsultacje psychoedukacyjne wobec osób używających alkoholu: **w 2018 r. – 75 konsultacji wobec osób niepełnoletnich, 50 wobec osób dorosłych** (alkohol jako substancja współistniejąca z innymi substancjami psychoaktywnymi). **W pierwszym półroczu 2019 r. – 47 konsultacji wobec osób niepełnoletnich i 36 wobec osób dorosłych.**

Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy w Rodzinie działający w strukturach Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej oferuje specjalistyczne poradnictwo dla osób doznających przemocy m.in. poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne. Punkt zapewnia również specjalistyczną **pomoc dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym**. Jest to wsparcie wykwalifikowanych socjoterapeutów i pedagogów, którzy udzielają pomocy zarówno dzieciom jak i ich opiekunom. **W Punkcie udzielono w 2018 r. ok. 305 konsultacji indywidualnych dla członków rodzin z problemem alkoholowym w rodzinie, w I półroczu 2019 r. – ok. 173.**

Klub Integracji Społecznej (KIS) – działający w Ośrodku Profilaktyki i Integracji Społecznej, podejmował działania w celu wspierania zatrudnienia socjalnego. Szczególnie uwzględniał działania skierowane do osób uzależnionych od alkoholu. Z powyższych działań skorzystało **w 2018 r. – 45 osób**, a w pierwszym **półroczu 2019 r. – 34**. Klub skierował w 2018 r. do programu prac społecznie użytecznych – 39 osób (w pierwszym półroczu 2019 r. – 24). KIS współpracował ze Spółdzielnią Socjalną – Zielone Pabianice w zakresie rekrutacji osób m.in. z problemem alkoholowym do podjęcia stałej pracy w ww. spółdzielni.

Placówka Wsparcia Dziennego „Junior” (PWD) pracuje z dziećmi i dla dzieci w wieku 7–18 lat. Placówka działa w formie specjalistycznej i socjoterapeutycznej.

Tabela 22 Dane dot. działalności Placówki Wsparcia Dziennego za lata 2017–2018

Formy działalności PWD	2017	2018
Liczba dzieci uczęszczających do placówki, w tym:	57	49
Dzieci rodzin z problemem alkoholowym	10	10
Liczba rodzin objętych pomocą, w tym	46	37
rodzin z problemem alkoholowym	8	8

Źródło: dane z MCPS

Z analizy uzyskanych danych można wnioskować, że liczba dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz liczba tych rodzin objętych pomocą w latach 2017 i 2018 kształtuje się na tym samym poziomie.

Zwalczanie alkoholizmu przewiduje ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, która zawiera kompleksowy system działań obejmujących zarówno administrację rządową i samorząd terytorialny. Ustawa powierzyła gminom szereg zadań, z których szczególne znaczenie mają przedsięwzięcia o charakterze profilaktycznym, adresowane do młodzieży szkolnej, jak i osób dorosłych. Ważne są także działania związane z integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. W pracę z osobami uzależnionymi na terenie powiatu oprócz Ośrodków Pomocy Społecznej i Poradni Leczenia Uzależnień, zaangażowane są również **Komisje ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Komisje te prowadzą postępowanie w sprawach o zobowiązanie do leczenia odwykowego, kontrolują punkty sprzedające napoje alkoholowe, opiniują inicjatywy oraz programy profilaktyczne.

Alkoholizm prowadzi do zaburzeń komunikacji między członkami rodziny, stwarza problemy wychowawcze i zdrowotne. Alkoholizm to częsta przyczyna interwencji sądu w sprawy opiekuńczo-wychowawcze. Jest to jedna z najczęstszych przyczyn kolejnego zjawiska patologicznego, jakim jest przemoc w rodzinie.

Przemoc w rodzinie definiowana jest jako zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi w rodzinie, naruszające jego prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Przedstawione poniżej dane obrazują zakres problemu przemocy w rodzinie w Powiecie Pabianickim na przestrzeni lat 2018–2020.

1. Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach

Tabela 23 Działania podejmowane przez policję.

Podejmowane działania	2018 r.	2019 r.	I-VI 2020 r.
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych ogółem	1 98	1 418	980
W tym:dotyczących przemocy domowej (procedura NK)	82	104	37
% interwencji policji związanych z przemocą w rodzinie (procedura NK) wśród wszystkich interwencji domowych	4,8%	7,3%	3,8%

Ze statystyk Komendy Powiatowej Policji w Pabianicach wynika, że w latach 2018–2020 funkcjonariusze często podejmowali interwencje domowe, jednak tylko kilka procent z nich stanowiły interwencje dotyczące przemocy domowej.

Tabela 24 Ofiary przemocy domowej w statystykach policyjnych

Osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie	2018 r.	2019 r.	I-VI 2020 r.
Liczba osób ogółem	135	113	51
W tym: – kobiety	110	100	43
– mężczyźni	16	5	6
– małoletni	9	8	2

Z ww. danych wynika, że ofiarami przemocy domowej najczęściej są kobiety, ok.80 %.

Tabela 25 Sprawcy przemocy domowej w statystykach policyjnych

Osoby, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie	2018 r.	2019 r.	I-VI 2020 r.
Liczba osób ogółem	124	108	49
W tym: – kobiety	11	5	4
– mężczyźni	113	102	44
– małoletni	0	1	1

Ze statystyk policyjnych wynika, że sprawcami przemocy domowej najczęściej są mężczyźni, stanowią ok.90%.

2. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Tabela 26 Kontakty z klientami w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie – liczba zarejestrowanych sprawców przemocy

Kontakty z klientami KRPA w związku ze zjawiskiem przemocy w rodzinie – SPRAWCY przemocy w rodzinie					
Gmina	2016 r.	2017 r.	2018r .	2019 r.	I-VI 2020 r.
miejska Pabianice	26	26	20	20	20
wiejska Pabianice	8	4	2	4	2 (1K/1M)
Dobroń	3	2	2	6	0
Konstantynów	16	8	11	11	2 (2K/0M)
Ksawerów	2			4	
Lutomiersk	6	2	4	2	2

Z danych przekazanych przez komisje wynika, że wśród ich klientów sprawcami przemocy są praktycznie wyłącznie mężczyźni.

Tabela 27 Kontakty z klientami w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie – liczba zarejestrowanych ofiar przemocy

Kontakty z klientami KRPA w związku ze zjawiskiem przemocy w rodzinie – OFIARY przemocy w rodzinie					
Gmina	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	I-VI 2020 r.
miejska Pabianice	12	15	17	20	11 (10K/1M)
wiejska Pabianice	1	6	3	4	2
Dobroń	6	2	2	6	0
Konstantynów	16	8	7	7	2
Ksawerów	2			4	
Lutomiersk	6	2	4	2	2

Z danych przekazanych przez komisje wynika, że wśród ich klientów ofiarami przemocy są praktycznie wyłącznie kobiety.

Działania podejmowane przez miejskie i gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych polegały głównie na wzywaniu sprawców przemocy na rozmowy interwencyjne, kierowaniu ofiar przemocy do placówek terapeutycznych albo grup wsparcia. W uzasadnionych przypadkach powiadamiano o zjawisku występowania przemocy domowej policję, Sąd Rejonowy w Pabianicach i inne służby, głównie zespoły interdyscyplinarne. Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach swoich działań, prowadzenia poradnictwa i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, udzielają rodzinom dotkniętym uzależnieniami i przemocą domową wszechstronnej pomocy. Przekazują wyczerpujące informacje na temat właściwych w danych okolicznościach sposobów postępowania oraz dostępnej oferty instytucji pomocowych. Komisje współpracują z Policją, Sądem Rejonowym oraz innymi instytucjami w ramach prowadzenia interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wspierają rodziny, w których występują problemy alkoholowe oraz przemoc poprzez objęcie wywodzących się z nich dzieci działaniami wychowawczymi.

Ośrodki Pomocy Społecznej realizując gminne programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy udzielały ofiarom przemocy w rodzinie pomocy socjalnej, pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, zawodowego, rodzinnego. Ośrodki informowały o konieczności przeprowadzenia badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie w celu uzyskania zaświadczenia lekarskiego – tzw. obdukcji lekarskiej. Pomagają także ofiarom przemocy domowej w uzyskaniu lokalu z zasobów gminy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach od połowy września 2015 r. do 31 grudnia 2019 r. prowadziło w swej strukturze Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który świadczył nieodpłatną pomoc w formie wsparcia psychologicznego oraz poradnictwa prawnego i socjalnego dla ofiar przemocy w rodzinie. W uzasadnionych przypadkach zapewniał ofiarom przemocy również schronienie do 3 miesięcy. Ośrodek dysponował mieszczącymi się w kompleksie placówek opiekuńczo-wychowawczych w Porszewicach 6 całodobowymi miejscami w dwóch pokojach trzyosobowych z dostępem do wspólnej kuchni z pełnym wyposażeniem oraz łazienki i WC. Wprowadzono ustawą z dnia 5 września 2016 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 poz. 1583) ograniczenia dotyczące możliwości umiejscawiania w jednym budynku jednostek organizacyjnych pomocy społecznej zapewniających całodobowe usługi z innymi jednostkami zapewniającymi całodobową opiekę, w tym z placówką opiekuńczo-wychowawczą (co zgodnie z przepisami przejściowymi było możliwe do 31 grudnia 2019 r.). Od 1 stycznia 2020 r. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w powiecie pabianickim przestał funkcjonować ze względu na to, że schronienie mieściło się w tym samym budynku, co placówki opiekuńczo-wychowawcze w Porszewicach. Osoby potrzebujące wsparcia w tym zakresie nie zostały pozostawione bez pomocy. Od 1 stycznia 2020 r. w PCPR w Pabianicach działa Punkt Interwencji Kryzysowej, w którym można uzyskać wsparcie w formie poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, prawnego, pedagogicznego i socjalnego.

3. Sąd Rejonowy w Pabianicach

Tabela 28 Sprawcy przemocy w rodzinie

Sprawcy przemocy w rodzinie	2018 r.	2019 r.	I-VI 2020 r.
Liczba osądzonych	31	40	7
Liczba skazanych ogółem	22	34	7
Liczba skazanych: mężczyzn	21	32	7
Liczba skazanych: kobiet	1	2	0
W tym na karę: pozbawienia wolności	13	14	3
W tym na karę: ograniczenia wolności	5	16	1
W tym na karę: karę grzywny	4	4	3

Z danych Sądu Rejonowego w Pabianicach wynika, że liczba osądzonych w związku ze zgłoszeniem stosowania przemocy w rodzinie wciąż jest stosunkowo niewielka w porównaniu z liczbą sprawców przemocy występującą w statystykach policyjnych i z liczbą postępowań wszczętych przez policję. Tylko w nielicznych przypadkach sprawy te mają finał przed obliczem sądu. Gdy do tego dochodzi, większość osądzonych zostaje skazana (w 2016 r. 68,8% osądzonych, w 2017 r. 80%, w 2018 r. 71%, w 2019 r. 85% a w I połowie 2020 r. nawet 100% osądzonych). Sprawcy przemocy w rodzinie w większości przypadków zostali skazani na karę pozbawienia wolności, rzadziej na karę ograniczenia wolności. W pojedynczych przypadkach na karę grzywny. Z informacji uzyskanych z Sądu Rejonowego w Pabianicach wynika, że aktualnie nie są prowadzone postępowania wykonawcze wobec osób skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie, w których został orzeczony obowiązek uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych.

Z informacji udzielonych przez Sąd Rejonowy w Pabianicach wynika, że prawie wszyscy skazani sprawcy przemocy w rodzinie to mężczyźni: 93,7–100% wszystkich skazanych za przemoc w rodzinie w latach 2018–2020.

Tabela 29 Ofiary przemocy w rodzinie

Ofiary	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Kobiety	16	22	32	37	9
Mężczyźni	5	6	13	16	2
Małoletni	2	1	5	4	0

Ze statystyk Sądu Rejonowego w Pabianicach wynika, że ofiarami przemocy w rodzinie są przede wszystkim kobiety. Nowym zjawiskiem jest znaczący wzrost liczby mężczyzn – ofiar przemocy w rodzinie w statystykach sądowych. Warto zaznaczyć, że odsetek mężczyzn-ofiar przemocy w stosunku do kobiet-ofiar i małoletnich ofiar w statystykach sądowych jest wyraźnie większy niż w statystykach policyjnych.

Z analizy przedstawionych danych i udzielonych informacji wynika jednak, że z roku na rok współpraca między instytucjami zajmującymi się problemem przemocy domowej działającymi na terenie Powiatu Pabianickiego jest coraz częstsza. Przekłada się to na zwiększenie skuteczności i jakości wsparcia udzielanego osobom dotkniętym przemocą domową. Ofiary przemocy, w ramach działających przy gminnych i miejskich ośrodkach pomocy społecznej punktach konsultacyjnych, są objęte bezpłatnym, szeroko rozumianym poradnictwem, w tym socjalnym, prawnym i psychologicznym. Liczba udzielonych porad i oferta ośrodków z roku na rok wzrasta. Prowadzone są działania profilaktyczne, np. w formie zajęć w szkołach, nawiązywania współpracy z lokalnymi mediami. Wszystkie te działania przyczyniają się m.in. do zwiększenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej. Powodują zmniejszenie negatywnych skutków przemocy domowej, tworzenie coraz bardziej sprawnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w Powiecie Pabianickim.

VI. POMOC SPOŁECZNA REALIZOWANA NA TERENIE POWIATU PABIANICKIEGO

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać przy wykorzystaniu własnych uprawnień, zasobów i możliwości oraz zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym, w tym przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Zgodnie ustawą o pomocy społecznej do zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej należą w szczególności:

6.1. ZADANIA WŁASNE POWIATU

- 1) opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- 2) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
- 3) przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno- wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- 4) pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno- wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mającej braki w przystosowaniu się,

- 5) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającym trudności w integracji ze środowiskiem,
- 6) prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób,
- 7) prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 8) prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej,
- 9) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach,
- 10) szkolenie i doskonalenie kadr pomocy społecznej z terenu powiatu,
- 11) doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu,
- 12) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- 13) szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu,
- 14) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, sporządzanie bilansu potrzeb powiatu w zakresie pomocy społecznej,
- 15) utworzenie i utrzymywanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

6.2. ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

- 1) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji (w tym opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne),
- 2) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 3) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- 4) udzielanie cudzoziemcom pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.

6.3. POMOC ŚRODOWISKOWA

Pomoc środowiskowa realizowana jest przez ośrodki pomocy społecznej. Na terenie powiatu pabianickiego funkcjonuje 7 ośrodków pomocy społecznej:

- 1) Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach,
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pabianicach,
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstancynie Łódzkim,
- 4) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ksawerowie,
- 5) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie,
- 6) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu,
- 7) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutomierniku.

Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna udzielona jest na wniosek osoby zainteresowanej po uprzednim przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego stwierdzającego sytuację materialną, rodzinną, finansową i życiową osób i rodzin.

Praca w ośrodkach pomocy społecznej ukierunkowana jest w szczególności na:

- 1) pomoc finansową,
- 2) pomoc rzeczową,
- 3) usługi niematerialne,
- 4) pracę socjalną skierowaną na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

Praca socjalna prowadzona przez ośrodki pomocy społecznej zmierza do tego, aby wzmocnić u podopiecznych poczucie odpowiedzialności za byt swój i swojej rodziny i nie pogłębiać zależności od pomocy społecznej. Aktywizowanie zawodowe osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i niepełnosprawnych, uniezależnienie ich od środków państwowych jest sprawą znacznie ważniejszą niż skupianie się wyłącznie na zaspokajaniu ich podstawowych, doraźnych potrzeb życiowych. Jednak sukces w tej dziedzinie zależy przede wszystkim od usuwania strukturalnych przyczyn ubóstwa oraz stwarzania szansy na niezależność finansową klientów pomocy społecznej przez zwiększenie liczby miejsc pracy.

6.4. POMOC STACJONARNA

Pomoc stacjonarna realizowana jest w powiecie pabianickim poprzez działalność domów pomocy społecznej. Prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem domów pomocy społecznej, w szczególności w zakresie spraw finansowych i administracyjnych.

Na terenie Powiatu Pabianickiego funkcjonują dwa domy pomocy społecznej mieszczące się:

- 1) **w Pabianicach, przy ul. Wiejskiej 55/61 z filią przy ul. Łaskiej 86 dla osób przewlekle somatycznie chorych,**
- 2) **w Konstancynie Łódzkiej, Behcice 3 dla kobiet przewlekle psychicznie chorych.**

Tabela 30 Domy Pomocy Społecznej w Powiecie Pabianickim.

Dom Pomocy Społecznej	Liczba miejsc statutowych	Liczba mieszkańców na dzień 31.12.2020 r.	Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby w 2020 r.
DPS w Pabianicach	195	187	3 920,00
DPS w Konstancynie Łódzkiej	143	135	3 920,00

Zgodnie art. 60 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania. Zgodnie z ww. ustawą mieszkańcy domu zobowiązani są do wnoszenia opłaty za pobyt w wysokości nie większej niż 70% swojego dochodu.

Ponadto finansowanie pobytu osób przebywających w domach pomocy społecznej ze środków publicznych następuje według zasad:

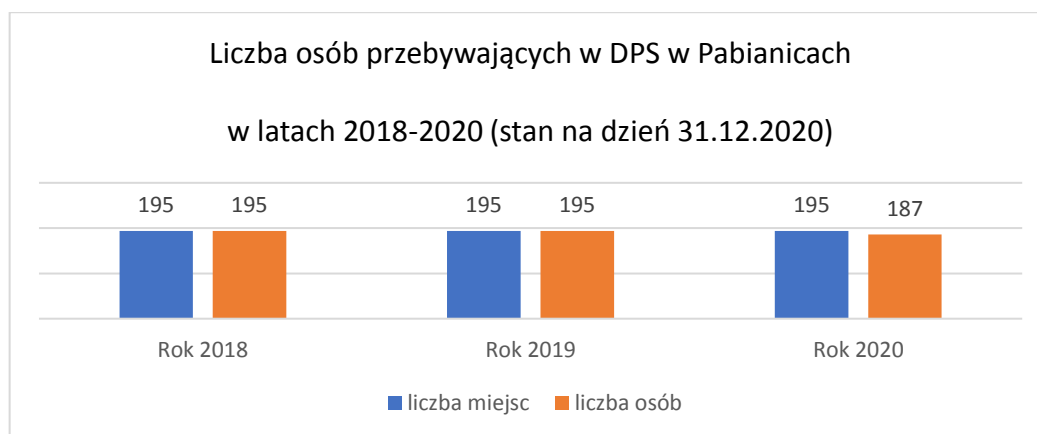
- 1) na osoby umieszczone na podstawie decyzji o skierowaniu wydanej przed 1 stycznia 2004 r. przekazywana jest dotacja z budżetu państwa,
- 2) na osoby umieszczone na podstawie decyzji wydanej po 1 stycznia 2004 roku, do wnoszenia opłaty zobowiązana jest w pierwszej kolejności: rodzina (małżonek, zstępni przed wstępnymi), a następnie gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

1. Dom Pomocy Społecznej w Pabianicach.

Tabela 31 Dom Pomocy Społecznej w Pabianicach

Liczba przyjętych osób	Liczba osób, które odeszły		Liczba zatrudnionych osób, stan na dzień 31.12.2020 r.
	32	os., które się usamodzielniały	
os., które zmarły		34	
Razem		40	

Wykres 6 Liczba osób przebywających w DPS w Pabianicach w latach 2018–2020

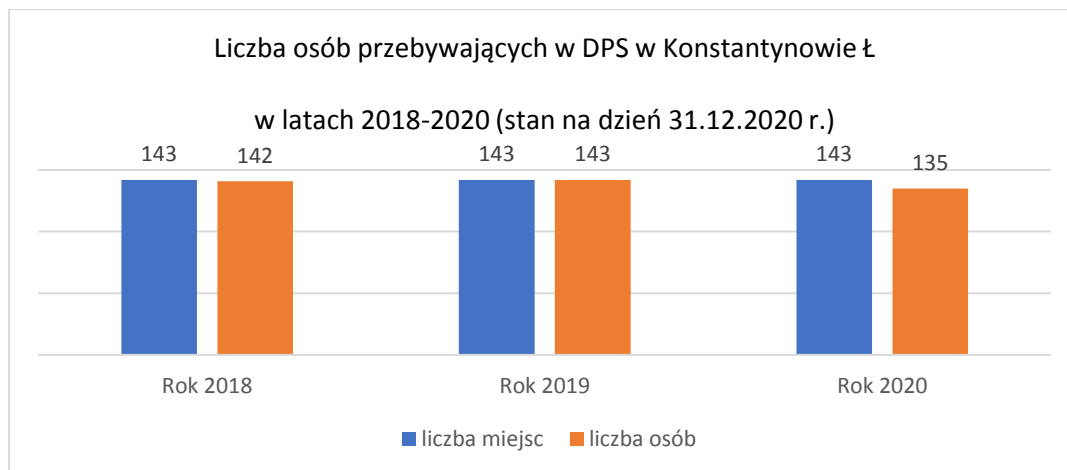

2. Dom Pomocy Społecznej w Konstancynie Łódzkim.

Tabela 32 Dom Pomocy Społecznej w Konstancynie Łódzkim.

Liczba przyjętych osób	Liczba osób, które odeszły		Liczba zatrudnionych osób, stan na dzień 31.12.2020 r.
	7	os., które się usamodzielniały	
os., które zmarły		13	
Razem		15	

Wykres 7 Liczba osób przebywających w DPS w Konstancynie Łódzkim w latach 2018–2020

Rok 2020 był bardzo trudny dla funkcjonowania domów pomocy społecznej. W związku z pandemią koronawirusa, domy pomocy społecznej zmuszone były wprowadzić duże ograniczenia w kontaktach i wdrożyć nowe procedury postępowania. Od marca 2020 roku działalność personelu skupiła się przede wszystkim na zapobieganiu i przeciwdziałaniu rozprzestrzeniania się koronawirusa. Mieszkańcy domów pomocy społecznej to w większości osoby starsze, znajdujące się w grupie najwyższego ryzyka. W trosce o ich bezpieczeństwo, prowadzony był codzienny monitoring stanu zdrowia, zarówno podopiecznych DPS, jak i pracowników. W DPS wprowadzono reżim sanitarny, w tym m. in.: zakaz odwiedzin, przy jednoczesnej możliwości kontaktu z bliskimi przez telefon lub Skype, zakaz opuszczania placówki, pomoc w zakupach, codzienna dezynfekcja powierzchni i przedmiotów oraz codzienne pomiary temperatury ciała. Ograniczono również dostępność do obiektów dla osób spoza DPS. Pod kątem obecności COVID–19, w domach pomocy społecznej przetestowano wszystkich mieszkańców oraz cały personel placówek. Ogólna liczba mieszkańców zakażonych COVID–19 to 257 osób, w tym: w Domu Pomocy Społecznej w Pabianicach — 145 podopiecznych, w Domu Pomocy Społecznej w Konstancynie Łódzkim — 112 podopiecznych. Ogólna liczba pracowników zakażonych COVID–19 — 42 osoby, w tym: w Domu Pomocy Społecznej w Pabianicach — 30 osób, w Domu Pomocy Społecznej w Konstancynie Łódzkim — 12 osób. W wyniku zakażenia COVID–19 zmarło 11 pensjonariuszy, w tym: w Domu Pomocy Społecznej w Pabianicach — 10 osób, w Domu Pomocy Społecznej w Konstancynie Łódzkim — 1 osoba.

6.5. SYSTEM OPIEKI NAD DZIECKIEM

Rodzina to według ogólnie przyjętej klasyfikacji mała grupa społeczna szczególnego rodzaju, charakteryzująca się silnymi więzami emocjonalnymi i formalnymi istniejącymi pomiędzy jej członkami. Rodzina stanowi grupę pierwotną, ponieważ należymy do niej od momentu narodzin aż do śmierci, bez względu na to czy tego chcemy czy też nie. Opiera się na dwóch rodzajach więzi: małżeństwie i pokrewieństwie.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy zakłada, że najwłaściwszym środowiskiem wychowawczym dla dziecka jest właśnie rodzina, która zaspokaja jego podstawowe potrzeby: miłości, bezpieczeństwa, przynależności, kształtuje jego osobowość. To rodzina kreuje pożądane postawy społeczne, uczy zrozumienia, tolerancji, otwartości na innych ludzi potrzebujących wsparcia. Funkcję kontrolną w zakresie wykonywania władzy rodzicielskiej sprawuje państwowo, głównie poprzez sąd opiekuńczy. W przypadku występowania jakichkolwiek wątpliwości w zakresie prawidłowości sprawowania władzy rodzicielskiej, sąd na podstawie zebranego materiału dowodowego ocenia czy dobro dziecka nie zostało zagrożone, czego efektem może być zarządzenie umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej bądź placówce opiekuńczo-wychowawczej. Do najczęstszych przyczyn interwencji sądu należy: niewydolność wychowawcza rodziców, alkoholizm, brak środków materialnych, nieodpowiednie warunki mieszkaniowe. Wszędzie tam, gdzie niewydolne są rodziny pojawia się szereg zagrożeń dla dzieci: kłopoty szkolne dziecka, np. powtarzanie klasy, częsta absencja szkolna, brak nawyków higienicznych, choroby, brak poczucia bezpieczeństwa i związane z nim zaburzenia emocjonalne różnego rodzaju. Przytoczone w niniejszej strategii problemy społeczne bezpośrednio wpływają na jakość funkcjonowania rodzin w lokalnym społeczeństwie. Według danych uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej niewydolność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych to jedna z kilku przyczyn pomocy kierowanej do klientów. Na dzień 30.06.2020 r. z tej formy pomocy skorzystały 292 rodziny, co stanowi 9,35% ogółu rodzin zgłaszających się do ośrodków pomocy społecznej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podzieliła kompetencje między samorząd gminny, do którego obowiązków należy w szczególności praca z rodziną biologiczną, a samorząd powiatowy, który ma zapewnić pieczę zastępczą dla dzieci, które nie mogą wychowywać się w swoich rodzinach naturalnych, oraz wsparcie osobom usamodzielnianym, opuszczającym różne formy pieczy zastępczej. Piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców.

Opieka nad dzieckiem w powiecie pabianickim realizowana jest poprzez:

- 1) **rodzinną pieczę zastępczą,**
- 2) **instytucjonalną pieczę zastępczą- placówki opiekuńczo-wychowawcze.**

Placówki są podległe i nadzorowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach. W placówkach przebywają sieroty naturalne, półsieroty oraz dzieci, których rodzice żyją, ale nie mogą, nie potrafią lub nie chcą wypełniać swoich obowiązków rodzicielskich. Rodzicom tych dzieci władza rodzicielska została ograniczona, zawieszona lub odebrana.

6.5.1. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Rodzinną pieczę zastępczą jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem. W sytuacji, kiedy dziecko z różnych przyczyn nie może wychowywać się w rodzinie naturalnej, najlepszym wyjściem jest zapewnienie mu opieki rodzinnej w rodzinie zastępczej.

1. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) **Rodzina zastępcza**

- a) **spokrewniona** – małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, będąca wstępny (dziadkowie, pradiadkowie) lub rodzeństwem dziecka,
- b) **niezawodowa** – małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, nie będąca wstępny lub rodzeństwem dziecka,
- c) **zawodowa w tym:**
 - pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego,
 - specjalistyczna.

2) **Rodzinne domy dziecka**

W rodzinie zastępczej dziecko może pozostać do osiągnięcia pełnoletności, a w przypadku podjęcia dalszego kształcenia – nie dłużej niż do 25 r.ż. W wyniku zmiany sytuacji prawnej – przywrócenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej może ustać potrzeba sprawowania dalszej pieczy zastępczej. Kandydaci na rodziny zastępcze, podejmując decyzję o tworzeniu rodziny zastępczej muszą mieć świadomość czasowości opieki nad dzieckiem, brać pod uwagę i zaakceptować sytuację powrotu dziecka do rodziny biologicznej bądź też umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej.

W roku 2020 na terenie powiatu pabianickiego funkcjonowały 163 rodziny zastępcze w których przebywało 219 dzieci.

Na dzień 31.12.2020 r. na terenie powiatu pabianickiego pozostaje 145 rodzin zastępczych, w których przebywa łącznie 190 dzieci, w tym:

- 1) 89 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywa 116 dzieci,
- 2) 48 rodzin zastępczych niezawodowych, w których przebywa 56 dzieci,
- 3) 1 rodzinny dom dziecka, w którym przebywa 7 dzieci,
- 4) 4 rodzin zastępczych zawodowych, w których przebywa 7 dzieci, w tym:
- 5) 3 rodziny specjalistyczne, w których przebywa 4 dzieci.

Głównym powodem rozwiązania rodzin zastępczych było usamodzielnienie wychowanków, powroty do rodzin biologicznych, umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz przysposobienie.

Wykres 8 Liczba rodzin zastępczych oraz dzieci w nich przebywających w latach 2018–2020

Osoby podejmujące się opieki zastępczej nad dziećmi otrzymują miesięczną pomoc finansową, która uzależniona jest od tego, czy jest to rodzina spokrewniona, zawodowa, czy niezawodowa. W 2020 r. wypłacono 2 727 świadczeń o łącznej wartości: 2 083 762,30 zł.

W celu zapewnienia opieki dzieciom z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, PCPR w Pabianicach cały czas prowadzi nabór kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe (ogłoszenia w lokalnej prasie, ulotki, plakaty, banery, rozpowszechnianie plakatów oraz ulotek w jednostkach pomocy społecznej, szkołach, parafiach itp.). Kandydaci, którzy się zgłoszą i przejdą wstępną kwalifikację, mogą odbyć w PCPR szkolenie.

Szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe prowadzone jest w PCPR w Pabianicach przez dwóch pracowników — psychologa i pracownika socjalnego, którzy posiadają świadectwa ukończenia kursu kwalifikacyjnego dla trenerów programu PRIDE. Nasi trenerzy uzyskali w styczniu 2019 r. zaświadczenia ukończenia szkolenia uzupełniającego w związku z zatwierdzeniem dnia 30 lipca 2018 r. programu PRIDE: rodzinną pieczę zastępczą przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na okres kolejnych 5 lat.

W 2020 r. w Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zostało zorganizowane szkolenie dla kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze, w którym wzięło udział 11 osób, w tym 4 pary małżeńskie i 3 osoby niepozostające w związku małżeńskim. Z 11 osób biorących udział w szkoleniu, 7 pełniło już wcześniej warunkowo funkcję rodziny zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach sprawuje funkcje organizatora pieczy zastępczej, nadzorującego prawidłowość opieki i wychowania dzieci powierzonych rodzinom zastępczym, w szczególności, zajmującego się:

- 1) przekazywaniem środków finansowych na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka,
- 2) udzielaniem pomocy w formie poradnictwa rodzinnego, pracy socjalnej, przy ścisłej współpracy z kuratorami sądowymi i pedagogami szkolnymi,
- 3) dokonywaniem oceny sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, co najmniej raz na pół roku, a w przypadku dziecka do lat 3 raz na 3 miesiące,
- 4) udzielaniem pomocy pełnoletnim wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze w procesie usamodzielniania się,
- 5) propagowaniem na terenie powiatu formy rodzinnej pieczy zastępczej, prowadzeniem rejestru rodzin zastępczych z terenu powiatu i banku informacji o rodzinach.

Zadania realizowane w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej wymagają ścisłej współpracy środowiska lokalnego: sądów, policji, instytucji oświatowych, podmiotów leczniczych oraz organizacji społecznych.

6.5.2. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

Placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne. Współpracuje, w zakresie wykonywanych zadań z: sądem, powiatowym centrum pomocy rodzinie, rodziną, asystentem rodziny, organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz z innymi osobami i instytucjami, które wspierają działania wychowawcze placówki, w szczególności w zakresie przygotowania dziecka do samodzielnego życia.

Na terenie Powiatu Pabianickiego działa Centrum Administracyjne do obsługi Placówek Opiekuńczo–Wychowawczych, im. A. Kamińskiego w Porszewicach w skład, którego wchodzi następujące placówki typu socjalizacyjnego:

- 1) Placówka opiekuńczo–wychowawcza Nr 1 w Porszewicach;
- 2) Placówka opiekuńczo–wychowawcza Nr 2 w Porszewicach;
- 3) Placówka opiekuńczo–wychowawcza Nr 3 w Porszewicach;
- 4) Placówka opiekuńczo–wychowawcza Nr 4 w Porszewicach;
- 5) Placówka opiekuńczo–wychowawcza Nr 5 w Pabianicach, ul. Sejmowa 2.

W 2020 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach na podstawie postanowień sądu wydało 18 skierowań o umieszczeniu dzieci w placówkach opiekuńczo wychowawczych na terenie powiatu pabianickiego. Natomiast na terenie innych powiatów zostało umieszczonych 5 dzieci z terenu powiatu pabianickiego.

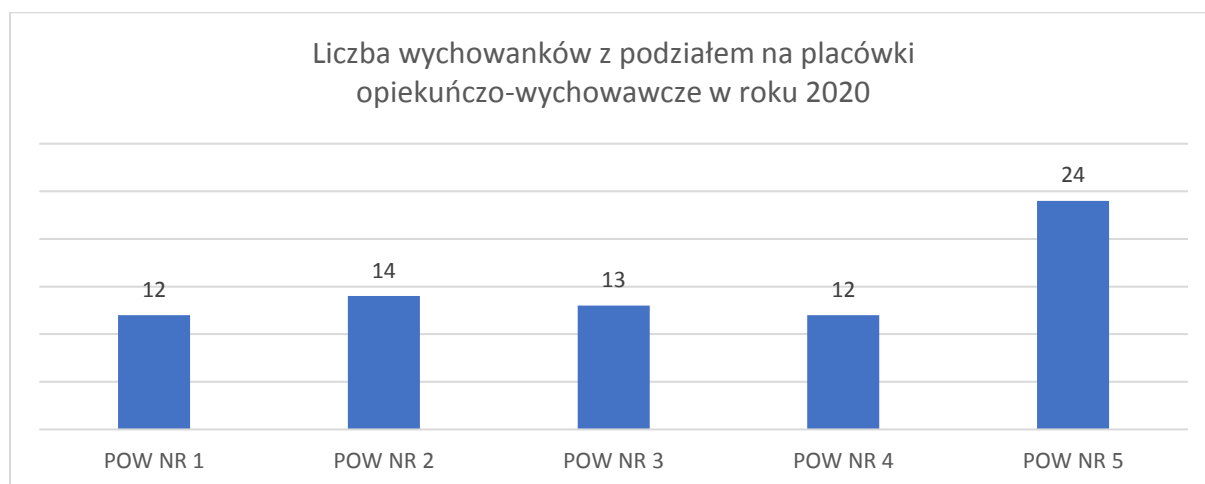
Wykres 9 Liczba wydanych skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018–2020

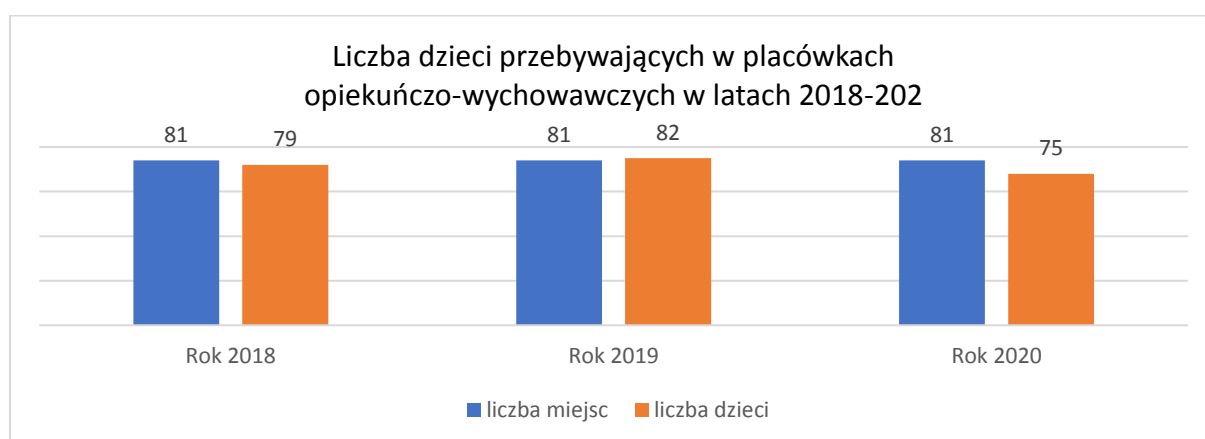
Tabela 33 Liczba miejsc statutowych oraz liczba umieszczonych wychowanków na dzień 31.12.2020 r

Rodzaj placówki	Liczba miejsc statutowych	Liczba umieszczonych wychowanków
Placówka opiekuńczo-wychowawcza Nr 1 w Porszewicach	14	12
Placówka opiekuńczo-wychowawcza Nr 2 w Porszewicach	14	14
Placówka opiekuńczo-wychowawcza Nr 3 w Porszewicach	14	13
Placówka opiekuńczo-wychowawcza Nr 4 w Porszewicach	14	12
Placówka opiekuńczo-wychowawcza Nr 5 w Pabianicach	25	24
Ogółem:	81	75

Wykres 10 Liczba wychowanków z podziałem na placówki opiekuńczo-wychowawcze w 2020 roku

Wykres 11 Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018–2020

Na działalność placówek w 2020 roku z budżetu powiatu wykorzystano środki finansowe w wysokości: **6 600 792,06 zł**.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. liczba zatrudnionych osób w Centrum Administracyjnym do obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych wynosiła **70**, w tym:

Tabela 34 Liczba zatrudnionych osób w Centrum Administracyjnym do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Zajmowane stanowisko	Liczba zatrudnionych osób
specjaliści	9
pracownicy administracji	12
Pracownicy obsługi	17

Tabela 35 Liczba zatrudnionych wychowawców w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Placówka	Ilość wychowawców
Placówka opiekuńczo-wychowawcza Nr 1	5
Placówka opiekuńczo-wychowawcza Nr 2	5
Placówka opiekuńczo-wychowawcza Nr 3	5
Placówka opiekuńczo-wychowawcza Nr 4	5
Placówka opiekuńczo-wychowawcza Nr 5	12

6.5.3. USAMODZIELNIANIE PEŁNOLETNICH WYCHOWANKÓW OPUSZCZAJĄCYCH PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE ORAZ RODZINY ZASTĘPCZE

Usamodzielnienie jest to trwały proces wychowawczy, któremu podlegają pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych jak i placówek opiekuńczo-wychowawczych, mające na celu podjęcie przez nich samodzielnego, dojrzałego życia w integracji ze środowiskiem.

Usamodzielnienie związane jest z następującymi formami pomocy dla wychowanków: pomoc pieniężna, w tym na: usamodzielnienie się, kontynuowanie nauki, zagospodarowanie, pomoc w uzyskiwaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, pomoc prawna i psychologiczna. **Warunkiem** otrzymania ww. form pomocy przez wychowanka jest sporządzenie i opracowanie indywidualnego programu usamodzielnienia wraz z opiekunem usamodzielnienia.

Tabela 36 Wyprawki.

Wychowankowie, którym wypłacono wyprawki	Liczba	Tytuł wypłaconych wyprawek	Kwota w zł.
osoby opuszczające placówkę opiekuńczo-wychowawczą	8	dla osób opuszczających placówkę opiekuńczo-wychowawczą	30 000,00
osoby opuszczające rodzinę zastępczą	4	dla osób opuszczających rodzinę zastępczą	12 577,00
Razem	12	Razem	42 577,00

Tabela 37 Pomoc pieniężna na usamodzielnienie

Wychowankowie, którzy otrzymali pomoc pieniężną na usamodzielnienie	Liczba	Tytuł wypłaconych świadczeń	Kwota w zł.
osoby opuszczające placówkę opiekuńczo-wychowawczą	8	dla osób opuszczających placówkę opiekuńczo-wychowawczą	53 862,00
wychowanków rodzin zastępczych	12	dla wychowanków rodzin zastępczych	59 098,00
Razem	20	Razem	112 960,00

Tabela nr 38 Świadczenia na kontynuację nauki.

Liczba wypłaconych świadczeń na kontynuowanie nauki	Tytuł wypłaconych świadczeń	Kwota w zł
554	dla wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	98 737,14
	dla wychowanków rodzin zastępczych	186 440,99
	Razem	285 178,13

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki przysługuje osobie usamodzielnianej kontynuującej naukę w gimnazjum, szkole ponadpodstawowej, szkole ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej. Przyznawana jest na czas nauki, do czasu jej ukończenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia.

6.6. POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

Od ponad 20 lat powiat pabianicki realizuje zadania związane z rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych, na które środki przekazywane są przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wysokość pomocy przeznaczonej na ten cel w ostatnich latach przedstawia poniższa tabela:

Tabela 39 Środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych według algorytmu w latach 2018–2020.

Poszczególne lata	Kwota przyznana
2018	2 890 835,00 zł
2019	3 235 237,00 zł
2020	3 615 804,00 zł

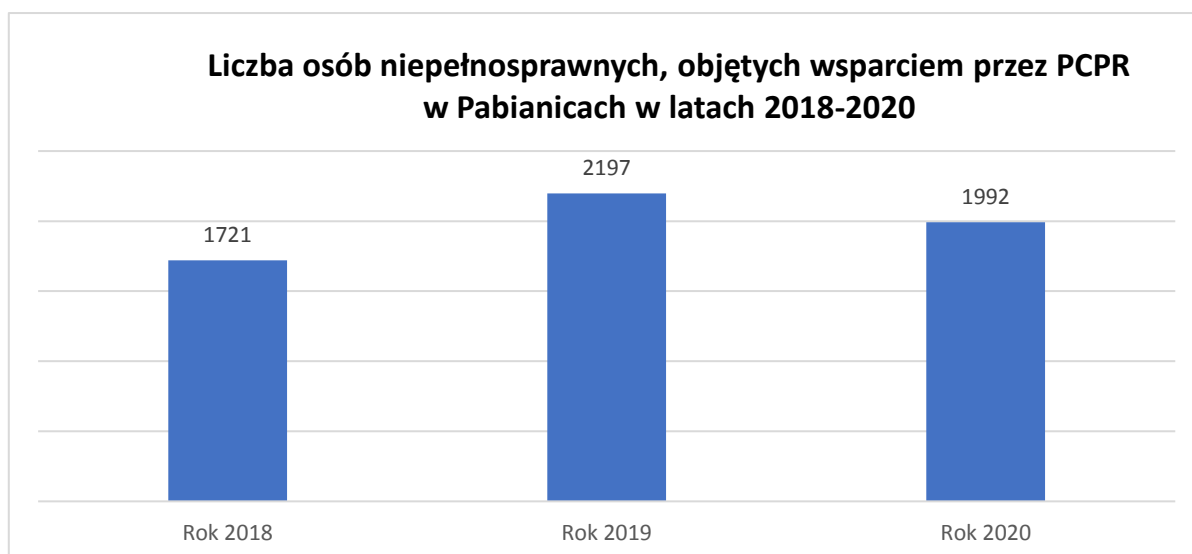
6.6.1. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE PABIANICKIM

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Jest realizowana przede wszystkim przez: wyrabianie zdolności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji, kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań, sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi. Rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach, które w latach 2018–2020 realizowało zadania dzięki środkom Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Wykres 12 Środki PFRON wydatkowane na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej w latach 2018–2020

Wykres 13 Liczba osób niepełnosprawnych, objętych wsparciem przez PCPR w Pabianicach w latach 2018–2020

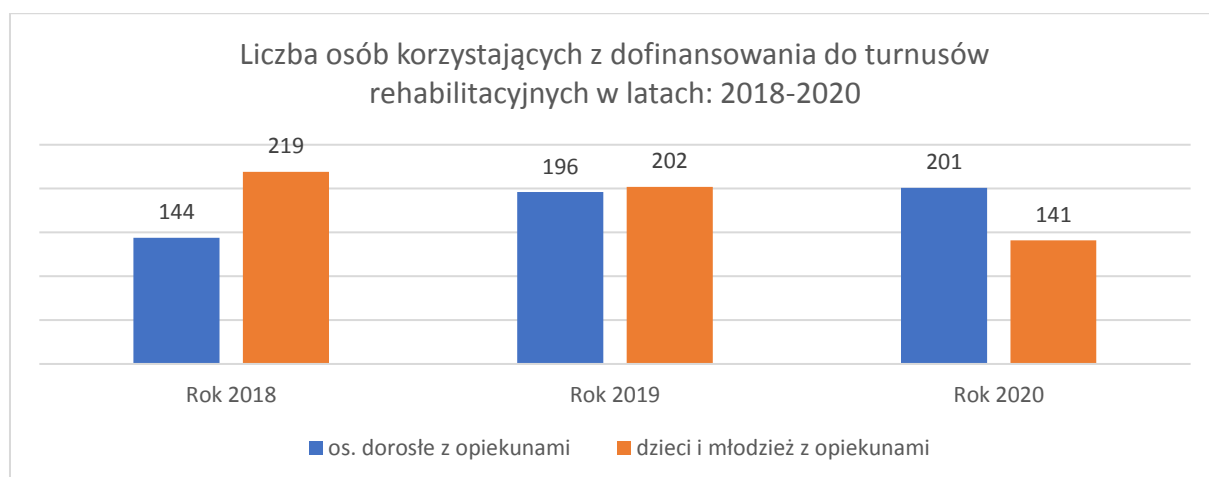
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach realizuje następujące zadania w ramach rehabilitacji społecznej:

1. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych.
2. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
3. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
4. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane na podstawie odrębnych przepisów.

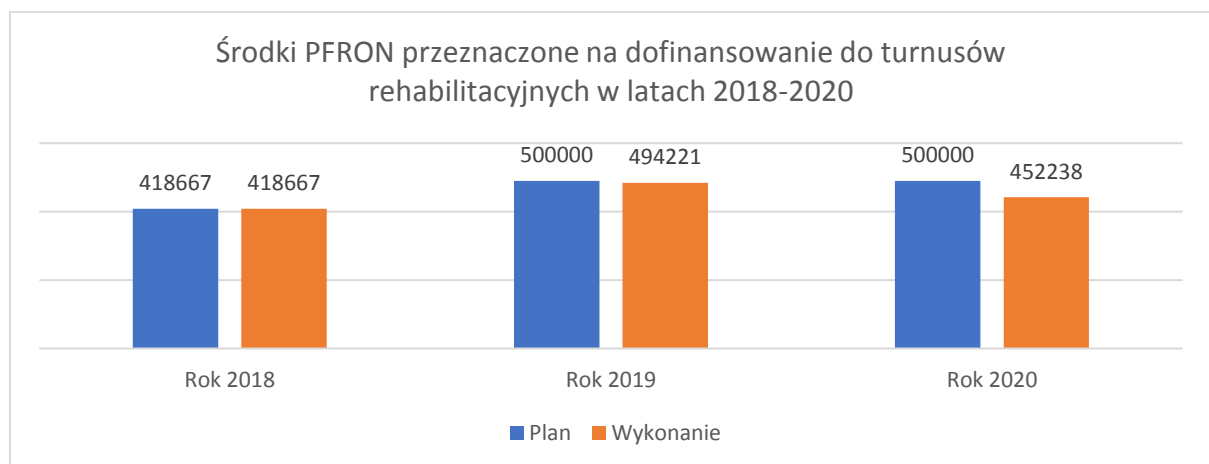
1. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

Turnusy rehabilitacyjne to aktywna forma rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku, mająca na celu poprawę sprawności psychofizycznej oraz rozwijanie umiejętności społecznych poprzez m.in. nawiązanie i rozwijanie kontaktów społecznych, rozwijanie zainteresowań. Ta forma rehabilitacji cieszy się największym zainteresowaniem wśród osób niepełnosprawnych.

Wykres 14 Liczba osób korzystających z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych w latach 2018–2020

Wykres 15 Środki PFRON przeznaczone na dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych w latach 2018–2020

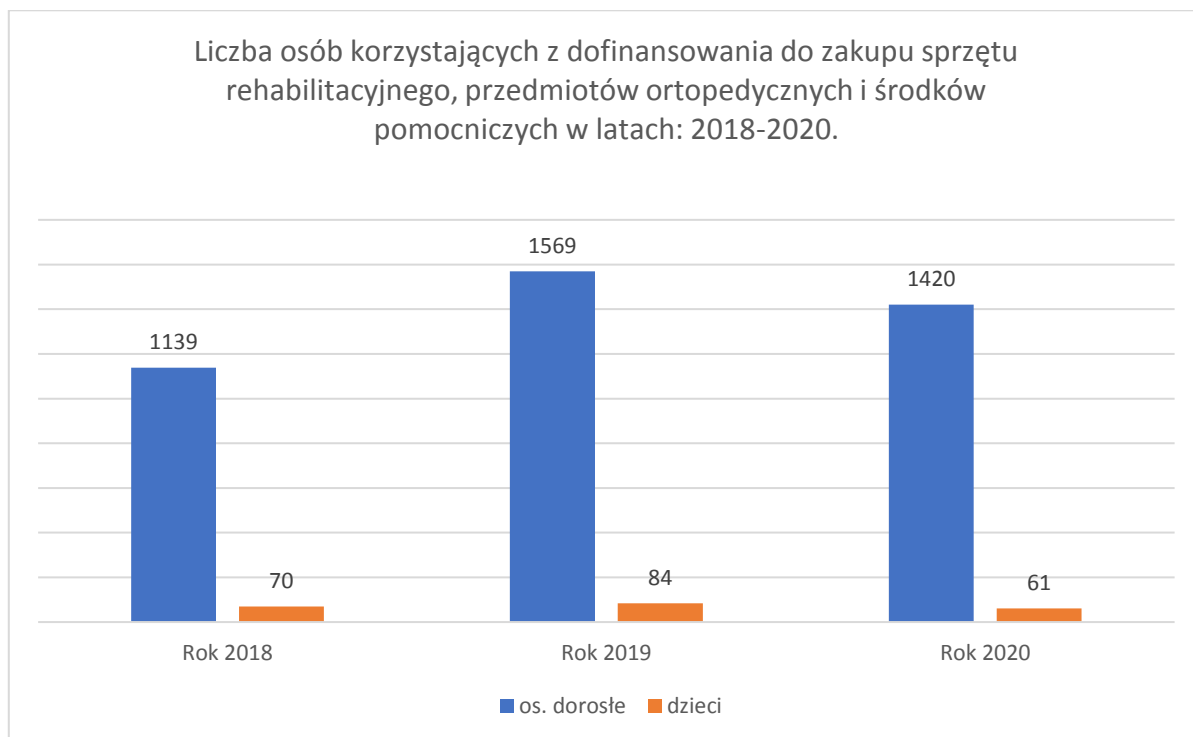
2. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane na podstawie odrębnych przepisów.

W ramach tego zadania dofinansowany jest zakup sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych umożliwiającym uczestnictwo osobom niepełnosprawnym w życiu społecznym i zawodowym.

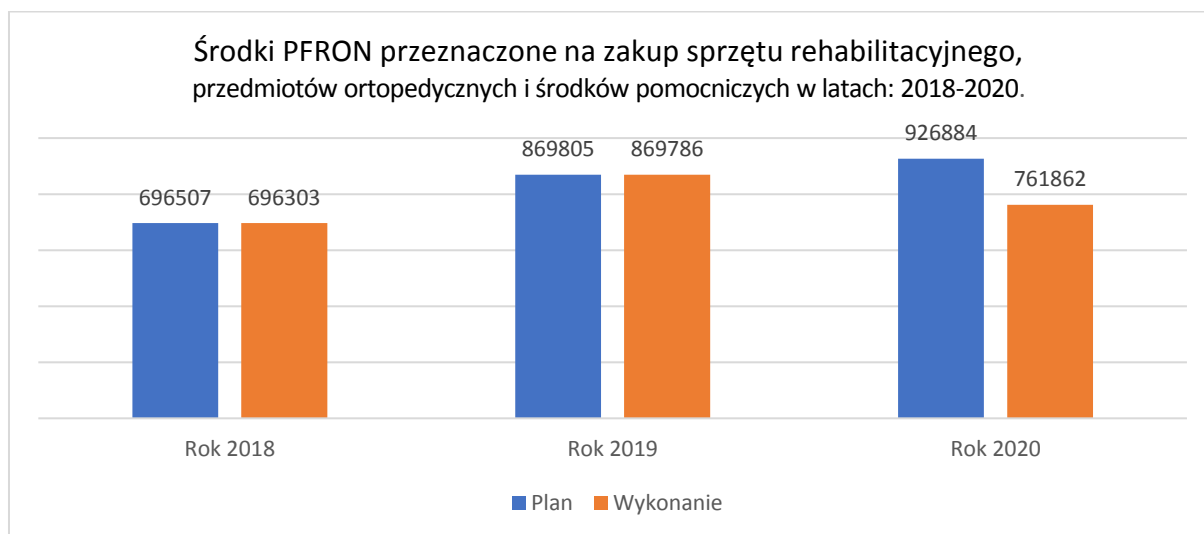
W ramach tego zadania zrealizowano dofinansowania do zakupu m.in:

- 1) wózków inwalidzkich,
- 2) ortez,
- 3) aparatów słuchowych,
- 4) obuwia ortopedycznego,
- 5) materaców przeciwoleżynowych,
- 6) pieluchomajtek, wkładów, podkładów,
- 7) cewników,
- 8) protez,
- 9) rowerów rehabilitacyjnych stacjonarnych,
- 10) aparatów masujących,
- 11) materaców rehabilitacyjnych,
- 12) gorsetów rehabilitacyjnych,
- 13) bieżni, itp.

Wykres 16 Liczba osób korzystających z dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w latach 2018–2020

Wykres 17 Środki PFRON przeznaczone na zakup sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w latach 2018–2020

3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

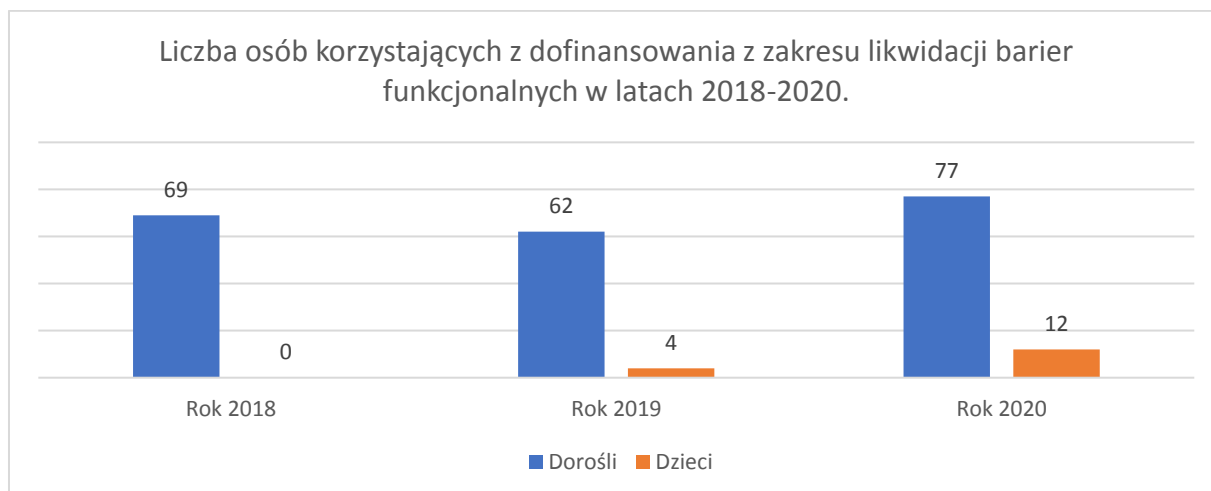
Bariery stanowią jeden z największych problemów, z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne w życiu codziennym. W znacznym stopniu hamują proces rehabilitacji społecznej i zawodowej, wykluczają z udziału w życiu społecznym

Bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub też warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

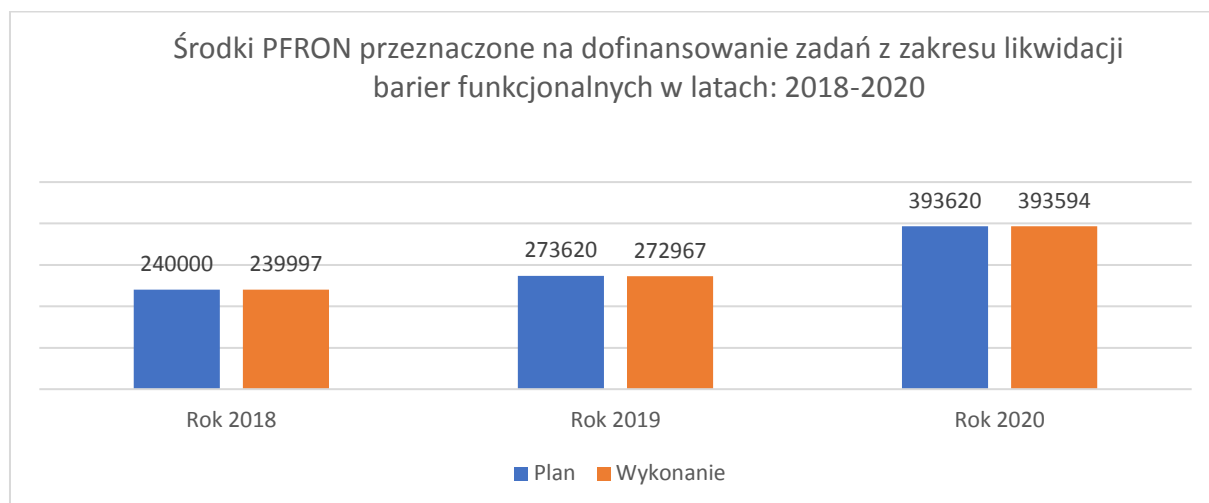
Bariery techniczne to wszelkie utrudnienia, które uniemożliwiają osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie społeczne

Bariery w komunikowaniu się to wszelkie utrudnienia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się bądź przekazywanie informacji.

Wykres 18 Liczba osób korzystających z dofinansowania z zakresu likwidacji barier funkcjonalnych w latach 2018–2020

Wykres 19 Środki PFRON przeznaczone na dofinansowanie zadań z zakresu likwidacji barier funkcjonalnych w latach 2018–2020

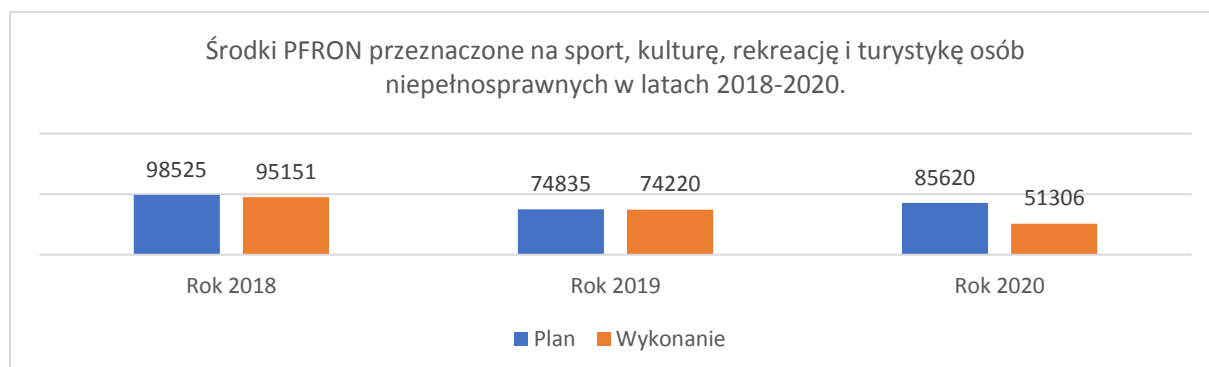

4. Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych.

To działania na rzecz osób niepełnosprawnych podejmowane przez organizacje pozarządowe.

Wnioskodawcy ubiegający się o dofinansowanie z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, którymi są głównie stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych, starają się planować zadania, których realizacja pozwoli na propagowanie sportu jako elementu zdrowego stylu życia mogącego przyczynić się do podniesienia sprawności fizycznej ich podopiecznych oraz ograniczenia przyczyn i skutków ich niepełnosprawności. Aktywność fizyczna podejmowana przez osoby objęte wnioskiem o dofinansowanie jest również formą wypoczynku, rekreacji, odnowy sił psychofizycznych. Realizowane są także zadania o szerokich walorach poznawczych i kształcących (w tym wyjazdy turystyczne), które umożliwiają osobom niepełnosprawnym korzystanie z dóbr kultury oraz wspierają ich własną twórczość, pobudzając kreatywność i wzmacniając poczucie własnej wartości. Osoby niepełnosprawne mają dużą potrzebę akceptacji, wyjścia na zewnątrz, utrzymywania kontaktów ze środowiskiem. Zadanie to ma na celu zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości korzystania z przysługującego im prawa do aktywnego udziału w różnych formach życia społecznego.

Wykres 20 Środki PFRON przeznaczone na sport, kulturę, rekreację i turystykę osób niepełnosprawnych w latach 2018–2020

5. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Uczestnictwo w warsztatach i terapii zajęciowej zalicza się do podstawowych form rehabilitacji społecznej, zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędnych do możliwie samodzielnego i aktywnego życia.

Na terenie Powiatu Pabianickiego działają dwa warsztaty terapii zajęciowej nadzorowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach, które stwarzają osobom niepełnosprawnym ze schorzeniami uniemożliwiającymi podjęcie pracy, możliwość udziału w rehabilitacji społecznej i zawodowej poprzez terapię zajęciową. Są to:

- 1) **Warsztat Terapii Zajęciowej, przy Miejskim Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach, przy ulicy Jana Pawła II nr 68, w którym uczestniczy 40 osób niepełnosprawnych,**
- 2) **Warsztat Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu „Czuję sercem” w Konstancynie Łódzkim, ul. 8-go Marca 1., w którym uczestniczy 40 osób niepełnosprawnych.**

Uczestnicy Warsztatu w trakcie realizacji rocznych Indywidualnych Programów Rehabilitacji biorą udział w zajęciach w różnych pracowniach zawodowych np. krawieckiej, stolarskiej, rękodzieła. Dzięki temu można sprawdzić ich predyspozycje zawodowe: co potrafią wykonać najlepiej, w czym czują się najpewniej, co wyzwala w nich potencjał twórczy, co ich motywuje do wydajniejszej pracy oraz kształtuje cechy niezbędne w przyszłej pracy, czyli: odpowiedzialność, obowiązkowość, zdyscyplinowanie, cierpliwość, znajomość przepisów, organizację stanowiska i zasady współdziałania.

Każda pracownia ukierunkowana jest na przygotowywanie uczestników do podjęcia pracy zawodowej poprzez treningi podtrzymujące sprawność manualną oraz predyspozycje psychofizyczne tj.: rozwój intelektualny, społeczny jak również oddziałuje się na sferę emocjonalną: opanowanie, wrażliwość, zachowanie adekwatne do sytuacji i empatię.

Równoległe przebiega proces kształtowania zaradności osobistej, rozwoju i podtrzymywania samodzielności, zdolności do podejmowania decyzji, odpowiedzialności, kreatywności, pełnienia ról społecznych i radzenia sobie w różnych trudnych sytuacjach życiowych. Skład osobowy poszczególnych pracowni jest płynny. Można wyodrębnić grupę uczestników, którzy przez dłuższy okres pozostają w tej samej pracowni z uwagi na osiągnięte efekty, zainteresowania i możliwość samorealizacji. Zajęcia w pracowniach prowadzone są pod opieką terapeuty. Dobór uczestników odbywa się w oparciu o indywidualne programy rehabilitacji, poczynione obserwacje, ujawnione zdolności, aktualne możliwości uczestników i czynione postępy. Dzięki udziałowi w zajęciach warsztatowych osoby niepełnosprawne nabywają szereg umiejętności z zakresu kontaktów interpersonalnych, uczą się zawierania znajomości, otwartości w porozumiewaniu się z otoczeniem, słuchania i rozumienia innych, stosowania się do reguł, współpracy z innymi, proszenia o pomoc i bycia pomocnym oraz stymulowania pozytywnych zachowań.

Przebywanie w grupie, rozmowy terapeutyczne i uświadamiające, stosowane bodźce motywacyjne, wyjazdy integracyjne, pełnienie różnych ról społecznych, korzystanie z dóbr kultury powodują wzrost dojrzałości społecznej uczestników. Wyjazdy uczą ich samodzielności, wymuszają określone społecznie akceptowane zachowania, stanowią swoisty bodziec do podejmowania coraz trudniejszych wyzwań i przełamywanie własnych słabości. Umacniają w nich wiarę we własne siły, przynoszą wzrost poczucia pewności siebie, uczą odpowiedzialności, kształtują zasady współpracy, przyjaźni i dbałości o własny wizerunek. Działania te służą również przełamywaniu barier społecznych. Sprawily, że społeczeństwo zaczęło postrzegać osoby niepełnosprawne jako partnerów, a nie jako słabszą, wymagającą pomocy grupę społeczną.

Warsztaty prowadzoną zatem kompleksowy program oddziaływań rehabilitacyjnych w aspekcie społeczno-zawodowym, zgodnie z celem i założeniami funkcjonowania warsztatu, kładąc główny nacisk na przygotowanie uczestników do podjęcia ewentualnego zatrudnienia.

Na działalność warsztatów terapii zajęciowej przeznaczono w roku 2020 łącznie: **1 821 866,00 zł**, w tym ze środków PFRON (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych) przeznaczono kwotę 1 639 680,00 zł (t.j.:90%), ze środków własnych Powiatu przeznaczono kwotę: 182 186,00 zł (t.j.: 10%).

Tabela 40 Środki finansowe przeznaczone na działalność WTZ.

Pochodzenie środków	WTZ Pabianice (beneficjent)	WTZ Konstantynów Łódzki (beneficjent)
Środki PFRON w zł.	819 840,00	819 840,00
Środki własne Powiatu w zł.	91 093,00	91 093,00
RAZEM	910 933,00	910 933,00

6.6.2. REHABILITACJA ZAWODOWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE PABIANICKIM

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. Rehabilitacja zawodową osób niepełnosprawnych w powiecie pabianickim zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Pabianicach, który w latach 2018–2020 realizował następujące zadania:

- 1) Dokonywanie zwrotu wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu.
- 2) Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej.
- 3) Przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

W roku 2018 PUP w Pabianicach przyznał 3 osobom niepełnosprawnym środki finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej w łącznej wysokości: 109 455,00 zł. W roku 2019 zostały sfinansowane przez Powiatowy Urząd Pracy 3 staże oraz 1 szkolenie zawodowe dla łącznie 4 osób niepełnosprawnych, na łączną kwotę: 26 297,00 zł. W tym samym roku 2 osoby otrzymały środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w łącznej wysokości: 38 886,18 zł. Natomiast w roku 2020 ze środków PFRON zostały przyznane 1 osobie niepełnosprawnej środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w wysokości: 22 000,00 zł oraz sfinansowano 3 staże zawodowe.

Praca zawodowa jest jednym z najważniejszych aspektów uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. Zapewnia samodzielność finansową, poczucie własnej wartości, społeczny kontakt z innymi osobami.

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych przez pracę zawodową stanowi trudne do realizacji zadanie w całym kraju. Wiele czynników wpływa niekorzystnie na zatrudnienie tych osób tj.: stosunkowo niskie kwalifikacje tych osób, niechęć pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz ogólnie trudny rynek pracy w Polsce.

6.6.3. PILOTAŻOWY PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”

Głównym celem realizowanego przez Powiat Pabianicki pilotażowego programu pod nazwą „Aktywny samorząd” jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Podstawą prawną realizacji programu jest art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 426 z późn. zm.).

Wsparcie w ramach programu „Aktywny samorząd” zostało podzielone na moduły, obszary i zadania, spośród których w 2020 roku realizowane były:

Moduł I — likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

Obszar A — likwidacja bariery transportowej:

- 1) Zadanie 1 — pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,
- 2) Zadanie 2 — pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,
- 3) Zadanie 3 — pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego,

- 4) Zadanie 4 — pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu,

Obszar B — likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- 1) Zadanie 1 — pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych,
- 2) Zadanie 2 — dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- 3) Zadanie 3 — pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku,
- 4) Zadanie 4 — pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,
- 5) Zadanie 5 — pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,

Obszar C — likwidacja barier w poruszaniu się:

- 1) Zadanie 1 — pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,
- 2) Zadanie 2 — pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
- 3) Zadanie 3 — pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,
- 4) Zadanie 4 — pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości), adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,

- 5) Zadanie 5 — pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu, powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania.

Obszar D — pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką), adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka,

Moduł II — pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

Tabela 31 Wykonanie programu „Aktywny samorząd” za rok 2020

Lp.	Moduł/Obszar/ Zadanie	Ilość złożonych wniosków	Ilość wniosków zweryfikowanych pozytywnie	Ilość zawartych umów	Kwota dofinansowania z umowy	Kwota wyplacona
1.	Moduł I/ Obszar A/ Zadanie 1	5	5	5	25 392,74	19 392,74
2.	Moduł I/ Obszar A/ Zadanie 2	0	0	0	0,00	0,00
3.	Moduł I/ Obszar A/ Zadanie 3	1	0	0	0,00	0,00
4.	Moduł I/ Obszar A/ Zadanie 4	0	0	0	0,00	0,00
5.	Moduł I/ Obszar B/ Zadanie 1	7	5	4	30 362,40	30 362,40
6.	Moduł I/ Obszar B/ Zadanie 2	2	2	0	0,00	0,00
7.	Moduł I/ Obszar B/ Zadanie 3	3	2	2	13 948,50	13 895,10
8.	Moduł I/ Obszar B/ Zadanie 4	5	5	3	11 239,99	7 603,20
9.	Moduł I/ Obszar B/ Zadanie 5	0	0	0	0,00	0,00
10.	Moduł I/ Obszar C/ Zadanie 1	4	4	2	35 000,00	10 000,00
11.	Moduł I/ Obszar C/ Zadanie 2	8	8	7	21 839,38	18 339,38

Lp.	Moduł/Obszar/ Zadanie	Ilość złożonych wniosków	Ilość wniosków zweryfikowanych pozytywnie	Ilość zawartych umów	Kwota dofinansowania z umowy	Kwota wyplacona
12.	Moduł I/ Obszar C/ Zadanie 3	5	5	5	94 000,00	34 000,00
13.	Moduł I/ Obszar C/ Zadanie 4	4	3	0	0,00	0,00
14.	Moduł I/ Obszar C/ Zadanie 5	12	12	10	71 907,75	34 895,25
15.	Moduł I/ Obszar D	1	1	1	497,25	497,25
16.	Moduł II	48	46	22	82 591,50	73 523,65
Ogółem		105	98	61	386 779,51	242 508,97

Kwota wykorzystana na realizację ww. zadań to: 242 508,97 zł.

Program „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”.

Celem programu jest zapewnienie pomocy osobom niepełnosprawnym poszkodowanym na skutek działania żywiołu lub wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także objęcie wsparciem samorządów powiatowych, które w wyniku sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi uruchomiły dodatkowe wsparcie dla osób niepełnosprawnych.

Podstawą prawną realizacji programu jest art. 51 ust. 3 pkt 3 w związku z art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426, z późn. zm.), ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 568) oraz uchwała nr 4/2020 Rady Nadzorczej PFRON z dnia 18 marca 2020 r. w sprawie zatwierdzenia programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”.

Pomoc finansowa dla osób niepełnosprawnych poszkodowanych na skutek żywiołu udzielana jest ze środków PFRON:

- 1) w ramach Modułu I — w formie jednorazowego świadczenia na rehabilitację społeczną,
- 2) w ramach Modułu II — w formie jednorazowego świadczenia stanowiącego rekompensatę poniesionych strat i/lub pokrycie kosztów przeprowadzenia naprawy,
- 3) w ramach Modułu III — w formie dofinansowania kosztów związanych z zapewnieniem opieki w warunkach domowych. Skierowana jest do osób niepełnosprawnych, które na skutek wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi utraciły możliwość korzystania z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej,

- 4) w ramach Modułu IV adresatami programu są poszkodowane na skutek sytuacji kryzysowej:
- a) osoby niepełnosprawne posiadające aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne),
 - b) dzieci i młodzież niepełnosprawna posiadająca aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, wydane przed ukończeniem 16 roku życia,
 - c) adresatami programu są również samorządy powiatowe, które w wyniku sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi uruchomiły dodatkowe wsparcie dla osób niepełnosprawnych, o którym mowa w Module IV programu.

Na terenie powiatu pabianickiego w 2020 r. realizowany był tylko Moduł III.

Maksymalna wysokość pomocy finansowej udzielonej wnioskodawcy w ramach Modułu III programu ze środków PFRON wynosi 500 zł miesięcznie na jedną osobę niepełnosprawną, z tym, że okres na jaki może zostać przyznane świadczenie nie może być dłuższy niż 5 miesięcy. W każdym z miesięcy, wykazanych we wniosku o dofinansowanie w ramach Modułu III, musi wystąpić brak możliwości korzystania z opieki w placówce rehabilitacyjnej przez okres co najmniej 5 kolejnych następujących po sobie dni roboczych. Świadczenie nie przysługuje za miesiąc, w którym nastąpiła wypłata dodatkowego zasiłku opiekuńczego, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, z późn. zm.).

Pomoc finansowa w ramach Modułu III nie podlega rozliczeniu i kontroli przez Realizatora programu (PCPR Pabianice) i PFRON.

W roku 2020 wpłynęło ogółem **575** wniosków na łączną kwotę **692 000,00 zł**, z czego **pozytywnie** rozpatrzono **266** wniosków i wypłacono dofinansowanie ze środków PFRON na łączną kwotę **371 500,00 zł**.

6.6.4. AKTYWNA INTEGRACJA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO NA LATA 2014–2020

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020, Oś Priorytetowa IX „Włączenie społeczne”, Działanie IX.2 „Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym”, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach realizowało/realizuje projekty:

1. „RODZINA ZASTĘPCZA-DAJMY PRZYSZŁOŚĆ DZIECIOM”.

Projekt realizowany był w okresie 2017 – kwiecień 2018 r. Celem głównym projektu był rozwój i doskonalenie usług w ramach systemu pieczy zastępczej na terenie powiatu pabianickiego.

Dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej oraz ich otoczenie zostały objęte wszechstronnym wsparciem obejmującym przede wszystkim świadczenie i rozwój usług społecznych: koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, usług terapeutycznych, grup wsparcia, wyjazdów socjoterapeutycznych dla dzieci i ich otoczenia, wsparcia specjalistycznego, szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych i już istniejących rodzin zastępczych. Realizacja zadań przyczyniła się do realizacji celu szczegółowego RPO Wł – poprawa dostępu do usług społecznych ograniczających ubóstwo i wykluczenie społeczne. Możliwość skorzystania ze specjalistycznych usług podniosło kompetencje wychowawcze rodzin zastępczych, a małoletnim zminimalizowało wykluczenie społeczne.

Łączna wartość projektu wyniosła **720 123,08 zł**. W projekcie wzięło udział **157** osób z rodzinnej pieczy zastępczej, tj. **74** dzieci oraz **83** osoby sprawujące funkcję rodziny zastępczej dla małoletnich dzieci.

2. „LEPSZE JUTRO”

Projekt realizowany był w okresie kwiecień 2018 – lipiec 2020 r. Celem głównym projektu było zwiększenie szans na rynku pracy poprzez realizację usług obejmujących instrumenty aktywizacji społecznej i edukacyjnej

Projekt „Lepsze jutro” kierowany był do pełnoletnich wychowanków i dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu pabianickiego oraz otoczenia tych osób. Rezultatem projektu było nabycie i wzmocnienie kompetencji społecznych prowadzące do poprawy funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej oraz wzrost poziomu wykształcenia lub kwalifikacji dostosowanych do aktualnych potrzeb rynku pracy.

W ramach aktywizacji społecznej zostały zrealizowane następujące zadania: praca socjalna, wsparcie psychologa, trening gospodarowania budżetem domowym, warsztaty: wejście w dorosłe życie – proces usamodzielnienia, obóz socjoterapeutyczny. W ramach aktywizacji edukacyjnej zostały zrealizowane następujące zadania: kurs prawa jazdy kat. B, refundacja kosztów poniesionych za wynajem mieszkania, bursy, akademiku, refundacja całości lub części czesnego, refundacja zakupu podręczników szkolnych, zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne (korepetycje).

Łączna wartość projektu wyniosła **703 534,46 zł**. W projekcie udział wzięło **175 osób** z rodzinnej pieczy zastępczej, które najbardziej tego wsparcia potrzebowały.

3. „RAZEM DAMY RADĘ”

Projekt realizowany jest od 01.05.2019 r. do 30.04.2022 r. Celem głównym projektu jest rozwój usług społecznych skierowany do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym tj. do dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz pełnoletnich wychowanków przebywających i opuszczających pieczę zastępczą oraz do otoczenia tych osób tj. rodzin zastępczych i innych osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących, a także innych osób z najbliższego środowiska, których udział w projekcie jest niezbędny.

W ramach projektu realizowane są następujące zadania:

- 1) Rozwój usług świadczonych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
- 2) Rozwój systemu rodzin zastępczych-szkolenie programem PRIDE dla kandydatów na rodziców zastępczych.
- 3) Usługa rozwijająca potrzeby edukacyjno-kulturalne – tj. wyjścia do kin, teatrów centrów nauki i rozrywki, zoo itp.
- 4) Spotkania informacyjno-szkoleniowe dla rodziców zastępczych, obejmujące:
 - a) Kurs komputerowy,
 - b) Dzieci i nastolatki w sieci,
 - c) Wychowanie dziecka z zaburzeniem więzi i doświadczające przemocy domowej,
 - d) Seksualność dzieci i młodzieży.
- 5) Rozwój usług socjoterapeutycznych – wyjazdowy obóz socjoterapeutyczny.
- 6) Zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne – korepetycje.
- 7) Terapia EMDR (Eye Movement Desensitization and Reprocessing) – forma terapii traumy.
- 8) Kurs aktywnej twórczości dla dzieci.
- 9) Warsztaty dla rodziców zastępczych – szkoła dla rodziców z wykorzystaniem metody „Jestem z Ciebie dumny”
- 10) Terapia grupowa przez zabawę z elementami metody Kids Skills – dam radę.
- 11) Diagnoza psychofizyczna dzieci.
- 12) 10 dniowy obóz terapeutyczny dla dzieci z FASD lub zaburzeniami neurorozwojowymi ze względu na możliwą ekspozycję alkoholu na dziecko w czasie płodowym.
- 13) Logopeda. Indywidualna terapia logopedyczna.
- 14) Psychiatra – konsultacje.
- 15) Terapia integracji sensorycznej dla dzieci.

Łączna wartość projektu wynosi **2 242.928,73 zł**. W 2019 roku udział w projekcie wzięło **145** osób z rodzinnej pieczy zastępczej, tj. **75** dzieci oraz **70** osób sprawujących funkcję rodziny zastępczej dla małoletnich dzieci. W roku 2020 udział w projekcie wzięło 130 osób z rodzinnej pieczy zastępczej, tj. **77** dzieci oraz **53** osoby sprawujące funkcję rodziny zastępczej dla małoletnich dzieci.

4. PROJEKT PARTNERSKI PN „PRACUŚ”

Od 1 lipca 2020 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach jest realizatorem projektu pod nazwą „Pracusz”. Projekt jest realizowany w partnerstwie z: Gminą Dłutów/ Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Dłutowie — partnerem wiodącym, Gminą Pabianice/ Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pabianicach, Fundacją Idee Społeczne Fidees z siedzibą w Dzewulinach. Celem głównym projektu jest zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, ograniczających ubóstwo i wykluczenie społeczne poprzez utworzenie i prowadzenie na terenie powiatu pabianickiego w okresie od 1 lipca 2020 r. do 30 czerwca 2023 r. 74 miejsc świadczenia usług społecznych dla **276 osób** w formie:

- 1) usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla 4 mieszkańców Gminy Dłutów,
- 2) asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej dla 2 mieszkańców Gminy Dłutów,

- 3) klubu dla osób niesamodzielnych — 30 mieszkańców Gminy Dłutów,
- 4) świetlicy środowiskowej dla 15 mieszkańców Gminy Dłutów,
- 5) klubu dla osób niesamodzielnych — 25 mieszkańców Gminy Pabianice
- 6) dwóch wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego dla 200 mieszkańców powiatu pabianickiego.

W ramach ww. projektu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi dla osób niepełnosprawnych wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego. Sprzęt jest wypożyczany nieodpłatnie, a czas trwania wypożyczenia jest dostosowany indywidualnie do potrzeb osoby niesamodzielnej. Maksymalny okres wypożyczenia wynosi: 18 miesięcy. Wypożyczalnia dysponuje następującymi sprzętami: łóżka rehabilitacyjne (20 szt.), podnośniki transportowo-kąpielowe (5 szt.), koncentratory tlenu (3 szt.), wózki inwalidzkie ręczne (10 szt.), wózki inwalidzkie elektryczne (3szt.), rotory kończyn górnych i dolnych (5szt.), schodołazy kroczące (2 szt.), pionizatory (3 szt.)

Całkowita wartość projektu wynosi: **5 330 966,63 zł.**

W roku 2020 w projekcie udział wzięły **23** osoby niepełnosprawne.

5. PROJEKT „LEPSZA PRZYSZŁOŚĆ”

W dniu 08.12.2020 r. została zawarta umowa pomiędzy Powiatem Pabianickim, a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi na realizację projektu „Lepsza przyszłość” ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020 Oś priorytetowa: IX Włączenie społeczne, Działanie IX.1. Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, Poddziałanie IX.1.1. Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

W ramach projektu przewidywane są następujące działania: indywidualne poradnictwo psychologiczne, zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne — korepetycje, refundacja zakupu podręczników, warsztaty z doradcą zawodowym z zakresu tworzenia indywidualnych planów kariery, spotkania indywidualne z brokerem edukacyjnym, 7-dniowy obóz socjoterapeutyczny z elementami treningu umiejętności społecznych, kurs prawo jazdy kat. B.

Całkowita wartość projektu wynosi: **672 731,25 zł.** Okres realizacji projektu 01.04.2021 r. do 31.12.2022 r. Projektem zostaną objęci osoby przebywające w pieczy zastępczej i opuszczające pieczę zastępczą, w liczbie: 40 osób, w tym 10 osób to osoby pełnoletnie.

6.6.5 DZIAŁANIA NA TERENIE POWIATU PABIANICKIEGO W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ 2014–2020

1. PROJEKT „WSPARCIE DZIECI UMIESZCZONYCH W PIECZY ZASTĘPCZEJ W OKRESIE EPIDEMII COVID–19”

W 2020 r. Powiat Pabianicki włączył się w działania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków wystąpienia COVID–19 w obszarze pieczy zastępczej w ramach ogólnopolskiego projektu pn. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID–19” realizowanego przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej we współpracy z urzędami wojewódzkimi.

Projekt był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój lata 2014–2020 — Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, PI 9iv: Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym. Wartość projektu w całej Polsce opiewała na 130 mln zł. Powiat Pabianicki na podstawie Umowy z Samorządem nr 10/2020/PIECZA-COVID–19 z dnia 5.08.2020 r. zawartej pomiędzy Wojewodą Łódzkim a Powiatem Pabianickim otrzymał dofinansowanie w łącznej kwocie: **201 650,00 zł**, z tego **169 950,62 zł** ze środków europejskich i **31 699,38 zł** ze środków dofinansowania w formie współfinansowania krajowego. Na terenie powiatu pabianickiego bezpośrednim realizatorem projektu było Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach. W ramach projektu możliwy był zakup komputerów, oprogramowania do nauki zdalnej, sprzętu audiowizualnego, a także środków ochrony osobistej i środków dezynfekcyjnych dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, rodziców zastępczych i pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych. Po wcześniejszym rozeznaniu potrzeb projekt był realizowany w okresie od podpisania umowy tj. od 5.08.2020 r. do 30.11.2020 r.

W ramach realizacji projektu wydatkowano środki w łącznej wysokości: **199 504,05 zł**. na:

1) **Rodzinna piecza zastępcza:**

- a) Środki ochrony osobistej — maseczki jednorazowe, rękawiczki jednorazowe, płyny do dezynfekcji,
- b) Sprzęt komputerowy z oprogramowaniem,
- c) Sprzęt audiowizualny.

2) **Instytucjonalna piecza zastępcza:**

- a) środki ochrony osobistej — maseczki jednorazowe, rękawiczki jednorazowe, płyny do dezynfekcji,
- b) sprzęt komputerowy z oprogramowaniem,
- c) sprzęt audiowizualny,
- d) oprogramowanie dla dzieci z niepełnosprawnością,
- e) wyposażenie miejsc kwarantanny i izolacji dla dzieci z pieczy zastępczej (meble, naczynia i sztućce jednorazowe, ozonatory, stacje do dezynfekcji rąk, termometry bezdotykowe) — 4 miejsca.

W ramach realizacji projektu do końca listopada 2020 r. wsparciem zostało objętych **117** podmiotów pieczy zastępczej, w tym 112 podmiotów rodzinnej pieczy zastępczej (rodzin zastępczych) i 5 podmiotów instytucjonalnej pieczy zastępczej (5 placówek opiekuńczo-wychowawczych). Łączna liczba osób objętych wsparciem w ramach projektu – **450**.

2. PROJEKT „ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA I OPIEKI PACJENTOM ORAZ BEZPIECZEŃSTWA PERSONELOWI ZAKŁADÓW OPIEKUŃCZO-LECZNYCZYCH, DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ, ZAKŁADÓW OPIEKUŃCZO-PIELĘGNACYJNYCH I HOSPICJÓW NA CZAS COVID-19”

30 października 2020 roku Powiat Pabianicki podpisał umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia w Łodzi o powierzenie grantu w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja rozwój 2014–2020 pn.: *„Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo-leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19”*. W ramach projektu otrzymano środki finansowe na dodatki do wynagrodzeń dla pielęgniarek zatrudnionych DPS, które ze względów bezpieczeństwa i ograniczania ryzyka zakażenia — musiały zrezygnować z innych miejsc zatrudnienia lub też pracowały tylko w jednym miejscu. Dodatki do wynagrodzeń przysługiwały jedynie tym pracownikom, którzy zadeklarowali pracę w jednym miejscu. Ponadto, placówki mogły również zakupić środki ochrony osobistej oraz środki dezynfekcyjne dla personelu oraz mieszkańców DPS.

W ramach projektu Powiat Pabianicki pozyskał środki w łącznej kwocie: **178 391,42 zł**, z tego **164 499,22 zł** na wynagrodzenia dla pielęgniarek, a **13 892,20 zł** na zakup środków ochrony osobistej oraz środków do dezynfekcji.

- 1) Dom Pomocy Społecznej w Pabianicach:
 - a) Dodatek do wynagrodzeń dla 9 pielęgniarek,
 - b) Zakup środków ochrony osobistej i środków do dezynfekcji dla personelu.
- 2) Dom Pomocy Społecznej w Konstancynie Łódzkiej:
 - a) Dodatek do wynagrodzeń dla 11 pielęgniarek,
 - b) Zakup środków ochrony osobistej i środków do dezynfekcji dla personelu.

3. PROJEKT „ŁÓDZKIE POMAGA”

10 września 2020 roku Powiat Pabianicki podpisał umowę z Regionalnym Centrum Polityki Społecznej w Łodzi o udzielenie grantu na realizację wsparcia dla Domów Pomocy Społecznej w walce z epidemią COVID-19, w ramach projektu pn. „Łódzkie pomaga” nr POWR.02.08.00-00-0102/20. Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020, Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym. Podstawowym celem projektu było łagodzenie skutków pandemii oraz przeciwdziałanie jej negatywnym konsekwencjom dla osób znajdujących się w grupie ryzyka, w szczególności zapewnienie zdrowia i bezpieczeństwa epidemicznego pensjonariuszom i kadrze domów pomocy społecznej, zlokalizowanych na terenie województwa łódzkiego oraz zapobieganie rozprzestrzenianiu się COVID-19 w instytucjach opiekuńczych, poprzez udzielenie grantów podmiotom prowadzącym zarejestrowane na terenie województwa łódzkiego DPS. Wsparcie przeznaczone było na: wypłatę dodatków do wynagrodzeń personelowi DPS (z wyłączeniem

kadry medycznej), zapewnienie możliwości noclegu dla personelu, poza miejscem zamieszkania, utworzenie tymczasowych miejsc na kwarantannę dla pensjonariuszy i pracowników DPS.

W ramach projektu Powiat Pabianicki pozyskał środki w łącznej kwocie: **1 508 830,00** z tego:

- 1) Dom Pomocy Społecznej w Pabianicach — **906 800,00 zł**:
 - a) Dodatki do wynagrodzeń dla pracowników DPS, pracujących bezpośrednio z pensjonariuszami (z wyłączeniem kadry medycznej),
 - b) Koszty związane z zapewnieniem noclegów dla pracowników DPS, pracujących bezpośrednio z pensjonariuszami, poza miejscem zamieszkania,
 - c) Koszty związane z zapewnieniem tymczasowych miejsc na kwarantannę dla pensjonariuszy i pracowników DPS pracujących bezpośrednio z pensjonariuszami.
- 2) Dom Pomocy Społecznej „Pod Dębami” w Konstancynie Łódzkim — **602 030,00 zł**:
 - a) Dodatki do wynagrodzeń dla pracowników DPS, pracujących bezpośrednio z pensjonariuszami (z wyłączeniem kadry medycznej)
 - b) Koszty związane z zapewnieniem noclegów dla pracowników DPS, pracujących bezpośrednio z pensjonariuszami, poza miejscem zamieszkania
 - c) Koszty związane z zapewnieniem tymczasowych miejsc na kwarantannę dla pensjonariuszy i pracowników DPS, pracujących bezpośrednio z pensjonariuszami.

6.6.6. POWIATOWA SPOŁECZNA RADA DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych została utworzona oraz prowadzi swą działalność na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 r. w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad ds. osób niepełnosprawnych.

W 2020 r. Rada odbyła 4 protokołowane posiedzenia. Wzorem lat ubiegłych Rada kontynuowała działania w zakresie realizacji programu na rzecz osób niepełnosprawnych w następujących zakresach:

- 1) Inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz realizacji praw osób niepełnosprawnych,
- 2) Opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych,
- 3) Obsługę administracyjno–biurową na potrzeby Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych prowadziło Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

6.6.7. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA TERENIE POWIATU PABIANICKIEGO

Na terenie Powiatu Pabianickiego działają następujące organizacje pozarządowe, zajmujące się problematyką osób niepełnosprawnych, które współpracują z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach.

Tabela 41 Organizacje pozarządowe współpracujące z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach

Lp.	Nazwa organizacji	Adres
1.	Stowarzyszenie „RAZEM” przy Dziennym Ośrodku Adaptacyjnym dla Osób Niepełnosprawnych w Pabianicach	ul. Dolna 46/13 95-200 Pabianice
2.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Konstantynowie Łódzkim	ul. Zgierska 10 95-050 Konstantynów Łódzki
3.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Pabianicach	ul. Cicha 43 95-200 Pabianice
4.	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Narządu Ruchu w Pabianicach	ul. Kilińskiego 8 95-200 Pabianice
5.	Stowarzyszenie „Jesteśmy tacy...”	ul. Ostatnia 19/24 95-200 Pabianice
6.	Polski Związek Niewidomych Koło Terenowe nr XIV	ul. Traugutta 2 95-200 Pabianice
7.	Stowarzyszenie „Czuję sercem” Organizacja Pożytku Publicznego	ul. 8 Marca 1 95-050 Konstantynów Łódzki
8.	Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Pabianicach	ul. Gdańska 6 95-200 Pabianice
9.	Koło Osób Niepełnosprawnych przy PTTK w Pabianicach	ul. Traugutta 2, 95-200 Pabianice

1. Stowarzyszenie RAZEM przy Dziennym Ośrodku Adaptacyjnym dla Osób Niepełnosprawnych w Pabianicach działa na rzecz polepszenia bytu osób niepełnosprawnych intelektualnie i ich rodzin, zapobiegania alienacji społecznej oraz realizowania zasady równości szans tych osób w społeczeństwie. Stowarzyszenie wspomaga finansowo i rzeczowo działalność Dziennego Ośrodka Adaptacyjnego dla Osób Niepełnosprawnych w Pabianicach poprzez: organizowanie imprez charytatywnych, organizowanie wystaw i aukcji rękodzieł podopiecznych Ośrodka, pozyskiwanie sponsorów, gromadzenie zbiorów dokumentujących twórczość osób niepełnosprawnych dla celów popularyzatorskich i naukowych. Jednym z celów stowarzyszenia jest uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób niepełnosprawnych intelektualnie, zwłaszcza dorosłych i tych, którzy tracą oparcie w rodzinie poprzez: publikacje, plakaty, broszury, ulotki, itp.

Działania stowarzyszenia zmierzają do utworzenia placówek czasowego pobytu i mieszkalnictwa wspomaganego dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Stowarzyszenie pomaga rodzinom osób niepełnosprawnych intelektualnie poprzez tworzenie grup samopomocowych, grup wsparcia, usług domowych, doradztwa, poradnictwa, terapii psychologicznej. Pozyskuje wolontariuszy, a także współpracuje z organami władzy samorządowej, innymi organizacjami pozarządowymi, fundacjami, osobami fizycznymi.

2. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło Konstątnowie Łódzkim oraz Koło w Pabianicach tworzą rodzice i opiekunowie osób niepełnosprawnych intelektualnie. Praca Stowarzyszenia jest bezpośrednią kontynuacją działalności Komitetów i Kół Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski przy Towarzystwie Przyjaciół Dzieci. Stowarzyszenie na każdym szczeblu swojej działalności reprezentuje interesy osób niepełnosprawnych intelektualnie i ich rodzin. Organizacja działa na rzecz wyrównywania szans osób z upośledzeniem umysłowym, tworzy warunki przestrzegania wobec nich praw człowieka, dąży do aktywnego uczestnictwa osób upośledzonych umysłowo w życiu społecznym oraz wspiera ich rodziny. Stowarzyszenie pomaga osobom niepełnosprawnym intelektualnie rozwijać się oraz zrozumieć siebie i otaczający ich świat. Pokazuje jak godnie żyć w społeczeństwie, przeciwdziała izolacji osób niepełnosprawnych. Podopieczni stowarzyszenia przy współpracy z PCPR w Pabianicach uczestniczą w wielu imprezach integracyjnych, sportowych, wycieczkach krajoznawczych oraz turnusach rehabilitacyjnych.
3. Celem Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych Narządu Ruchu w Pabianicach jest ochrona praw osób niepełnosprawnych narządu ruchu, udzielanie im wszechstronnej pomocy w celu poprawy warunków życiowych, zwiększenie uczestnictwa w życiu społecznym, kulturalnym oraz upowszechnienie wśród nich kultury fizycznej. Stowarzyszenie realizuje założony cel poprzez następujące działania:
 - 1) informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących prawach,
 - 2) prowadzenie kół zainteresowań,
 - 3) prowadzenie rehabilitacji w domach osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
 - 4) organizowanie wycieczek, biwaków, imprez sportowych, wyjazdów do teatrów,
 - 5) szkolenie wolontariuszy.
4. Działalność Stowarzyszenia „Jesteśmy tacy...” ma na celu wszechstronne wspieranie osób niepełnosprawnych w ich drodze do pełnego i w miarę możliwości samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie, wspieranie ich społecznej aktywności, egzekwowanie ich praw, wyrównywanie ich szans, likwidację barier i integrację społeczną. Stowarzyszenie działa na rzecz osób niepełnosprawnych bez ograniczeń wiekowych, zdrowotnych i terytorialnych. Członkiem Stowarzyszenia może być każdy, natomiast beneficjentem tylko osoba niepełnosprawna. Organizuje imprezy integracyjne o charakterze kulturalnym, oświatowym, sportowym, turystycznym i rekreacyjnym, współpracuje z grupą wolontarystyczną „AGRAFKA”.

W swoich planach stowarzyszenie zamierza stworzyć instytucję wspomagającą rozwój i usamodzielnienie osób niepełnosprawnych, prowadzić poradnictwo prawne oraz pozyskiwać partnerów krajowych i zagranicznych.

5. Polski Związek Niewidomych Koło Terenowe nr XIV w Pabianicach zrzesza osoby niewidome i słabowidzące w celu ich społecznej integracji, rehabilitacji, ochrony interesów zawodowych, ekonomicznych i społecznych oraz przeciwdziałania ich dyskryminacji. Reprezentuje swoich członków wobec organów naczelnych państwa, administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz innych instytucji.
6. Stowarzyszenie „Czuję sercem” Organizacja Pożytku Publicznego działa na rzecz osób niepełnosprawnych z różnym stopniem niepełnosprawności. Wszechstronnie wspiera osoby niepełnosprawne poprzez:
 - 1) prowadzenie poradnictwa terapeutycznego,
 - 2) tworzenie i prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zakładów Aktywności Zawodowej,
 - 3) tworzenie i prowadzenie dziennych ośrodków wsparcia, świetlic terapeutycznych, dziennego centrum aktywności,
 - 4) prowadzenie kół zainteresowań,
 - 5) organizację warsztatów artystycznych.

Celem stowarzyszenia jest taki sposób kształtowania środowiska, nie tylko pod względem architektonicznym, ale również prawa, infrastruktury, a także dostępności informacji oraz świadomości społecznej, aby osoby niepełnosprawne mogły normalnie, aktywnie żyć w integracji z innymi, w świecie o zminimalizowanych barierach oraz z niezbędnym dla każdej osoby niepełnosprawnej wsparciem, aby stały się pełnoprawnymi członkami społeczeństwa.

7. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów jest organizacją pozarządową, samodzielną i niezależną, z wieloletnią tradycją sięgającą okresu przedwojennego. Związek działa na terenie całego kraju poprzez swoje oddziały okręgowe, rejonowe i koła. Jest największą organizacją skupiającą emerytów, rencistów i inwalidów. Związek działa na rzecz poprawy warunków życia osób starszych i niepełnosprawnych, przeciwdziałania ich samotności, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu. Jest wyrazicielem opinii emerytów i rencistów wobec organów władzy publicznej. Reprezentuje ich interesy na forum Parlamentu i Komisji Trójstronnej. Terenowe ogniska Związku współdziałają z samorządem terytorialnym w rozwiązywaniu problemów lokalnych społeczności seniorów. Prowadzą bogatą działalność kulturową i artystyczną, organizują zajęcia sportowe, rekreacyjne i rehabilitacyjne, dostosowane do potrzeb i zainteresowań swoich członków.
8. Koło Osób Niepełnosprawnych przy PTTK w Pabianicach jest organizatorem wyjazdów rekreacyjnych, wycieczek, wypoczynków oraz spotkań klubowych.

Na terenie Powiatu Pabianickiego liczne organizacje pozarządowe podejmują działania na rzecz osób niepełnosprawnych, których głównym celem jest przede wszystkim zminimalizowanie skutków niepełnosprawności.

6.6.8. JEDNOSTKI DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA TERENIE POWIATU PABIANICKIEGO

Na terenie Powiatu Pabianickiego funkcjonują następujące jednostki działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Tabela 33 Jednostki działające na rzecz osób niepełnosprawnych

Lp.	Nazwa organizacji	Adres
1.	Warsztat Terapii Zajęciowej przy Miejskim Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach	ul. Jana Pawła II nr 68 95-200 Pabianice
2.	Warsztat Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu „Czuję sercem” w Konstancynie Łódzkim	ul. 8 Marca 1 95-050 Konstancynów Łódzki
3.	Środowiskowy Dom Samopomocy przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, Koło w Pabianicach	ul. Cicha 43 95-200 Pabianice
4.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Pabianicach	ul. Cicha 24 95-200 Pabianice
5.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Ksawerowie	ul. Jana Pawła II 27 95-054 Ksawerów
6.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Drzewocinach	Drzewociny 34 95-081 Dłutów
7.	Dzienny Ośrodek Adaptacyjny przy Miejskim Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach	ul. Cicha 24 95-200 Pabianice

- 1. Warsztat Terapii Zajęciowej** przy Miejskim Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach powstał w 1996 roku i adresowany jest do osób niepełnosprawnych, głównie niepełnosprawnych intelektualnie. Celem placówki jest stwarzanie osobom z niepełnosprawnością możliwości uczestniczenia w rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności niezbędnych do prowadzenia przez osoby niepełnosprawne niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia – na miarę ich indywidualnych możliwości. WTZ w Pabianicach jest finansowany w 90% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, natomiast 10% to środki własne powiatu. W zajęciach warsztatu uczestniczy 40 osób niepełnosprawnych.

2. **Warsztat Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu „Czuję sercem” w Konstantynowie** Łódzkim został utworzony w 1992 r. Liczy 40 osób niepełnosprawnych, które posiadają orzeczenia o niepełnosprawności oraz wskazania do uczestnictwa w Warsztacie Terapii Zajęciowej. To placówka stwarzająca osobom niepełnosprawnym możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja przez WTZ celu odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania bądź utrzymania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego i zaradności osobistej oraz psychofizycznych sprawności w codziennym funkcjonowaniu. Placówka finansowana jest w 90% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, natomiast w 10% z własnych środków.
3. **Środowiskowy Dom Samopomocy przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną, Koło w Pabianicach** jest placówką przeznaczoną dla 25 dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną, ze spektrum autyzmu i niepełnosprawnościami sprzężonymi. Obszarem działalności ŚDŚ jest powiat pabianicki. Środowiskowy Dom Samopomocy jest placówką o charakterze półstacjonarnym i ma społeczny wymiar pomocy środowiskowej. Treningi i terapia prowadzone w placówce mają za zadanie możliwie maksymalnie usamodzielnić osoby niepełnosprawne oraz nauczyć ich funkcjonowania w społeczeństwie na zasadach równych z pozostałymi obywatelami. Źródłem finansowania są środki publiczne przekazywane przez wojewodę za pośrednictwem powiatu w formie dotacji udzielanej na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.
4. **Środowiskowy Dom Samopomocy w Pabianicach** jest ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym. Głównym celem działań jest podtrzymywanie efektów leczenia, integracja ze środowiskiem lokalnym. Działalność placówki jest wielokierunkowa. Treningi mają na celu poprawę funkcjonowania uczestnika w niezbędnych dziedzinach życia. Środowiskowy Dom Samopomocy jest Domem typu AB. Oferta A jest skierowana do osób z zaburzeniami psychicznymi, natomiast oferta B to wsparcie dla osób dorosłych od 18 r.ż. i powyżej z niepełnosprawnością intelektualną. Na terenie ŚDŚ działają grupy samopomocowe, których zadaniem jest wzmocnienie więzi między uczestnikami ich rodzinami i przyjaciółmi. Placówka jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, działającą w formie jednostki budżetowej przeznaczoną dla 60 osób.
5. **Środowiskowy Dom Samopomocy w Ksawerowie** jest jednostką organizacyjną Gminy Ksawerów. Dom podlega nadzorowi Wójta Gminy Ksawerów. Jest ośrodkiem wsparcia pobytu dziennego przeznaczonym dla 40 pełnoletnich uczestników: osób przewlekłe psychicznie chorych – typ A, osób upośledzonych umysłowo – typ B, osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych – typ C. Podstawowym zadaniem Domu jest przede wszystkim podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności uczestników, niezbędnych do możliwie jak najbardziej samodzielnego życia.

Działalność placówki ukierunkowana jest na pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i rozwiązywaniu codziennych problemów uczestników, w tym szczególnie integracja uczestników ze społecznością lokalną poprzez ich społeczną aktywizację.

6. **Środowiskowy Dom Samopomocy w Drzewocinach** jest placówką dziennego pobytu dla 40 osób dorosłych, chorujących psychicznie, w tym: osób przewlekłe psychicznie chorych, osób upośledzonych umysłowo w stopniu znacznym, umiarkowanym, a także z lekkim, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne. Jednostka działa od 1997 roku, a jej celem jest codzienne wsparcie uczestników w przywracaniu lub rozwijaniu umiejętności niezbędnych do funkcjonowania w środowisku rodzinnym i społecznym oraz integracja społeczna. Priorytetem placówki jest osiągnięcie przez uczestników umiejętności jak najbardziej samodzielnego pełnienia ról życiowych i społecznych.
7. **Dzienny Ośrodek Adaptacyjny** powstał w 1993 roku i przeznaczony jest dla 30 osób z orzeczoną umiarkowaną lub znaczną stopniem niepełnosprawności. Ośrodek prowadzi kompleksową rehabilitację psychofizyczną i społeczną, w tym: diagnostykę psychologiczno-rehabilitacyjną, wspomaganie rozwoju psychoruchowego i społecznego, rozwijanie dojrzałości społecznej, w tym sprawności w samoobsłudze, zaradności życiowej, utrzymywanie dobrej kondycji psychicznej, rozwój zainteresowań otaczającym światem, poznawanie rzeczy, zjawisk i procesów w nich zachodzących, rozwój indywidualnych uzdolnień i zainteresowań, udział w kulturze i rekreacji, poradnictwo i wsparcie dla rodzin osób niepełnosprawnych.

VII. ANALIZA SWOT

Uniwersalną metodą stosowaną w planowaniu strategicznym jest analiza SWOT. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów:

1. **STRENGTHS** – **mocne strony**: czyli wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu
2. **WEAKNESSES** – **słabe strony**: czyli wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu
3. **OPPORTUNITIES** – **szanse**: czyli wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany
4. **THREATS** – **zagrożenia w otoczeniu**: czyli wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Mocne i słabe strony określane są jako czynniki wewnętrzne (zależne od nas na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia jako czynniki zewnętrzne (obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego).

Analiza SWOT została przeprowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach, w następujących obszarach:

Tabela 42 Analiza SWOT Mocne i słabe strony wpływu CZYNNIKÓW WEWNĘTRZNYCH NA RODZINĘ I DZIECKO w Powiecie Pabianickim

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1) systematyczne pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań pomocy społecznej; 2) zwiększenie usług realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej np. wzrost zatrudnienia asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 3) współpraca pomiędzy instytucjami wspomagającymi rodzinę, 4) promowanie rodzicielstwa zastępczego, pozyskiwanie środków na działanie wspierające rodziny zastępcze. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) wyuczona bezradność w sprawach opiekuńczych i funkcjonowaniu rodziny, wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych, 2) postawa roszczeniowa klientów pomocy społecznej, 3) długotrwałe uzależnienie rodzin od pomocy społecznej, 4) deficyt rodzin zastępczych i wspierających, 5) braki w dostępie do specjalistycznej pomocy, w tym terapii rodzin, 6) niewystarczająca liczba lokali socjalnych dla młodzieży opuszczających pieczę zastępczą, 7) brak mieszkań chronionych.

Tabela 43 Analiza SWOT Szanse i zagrożenia wpływu CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH NA RODZINĘ I DZIECKO w Powiecie Pabianickim

Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1) systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry pomocy społecznej, 2) wykorzystanie środków europejskich na rozwój usług społecznych, 3) wykorzystanie środków zewnętrznych na rozwój sportu i pozalekcyjne formy spędzania wolnego czasu, 4) zwiększenie dostępności wsparcia specjalistycznego, 5) poszerzenie współpracy między instytucjami na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodzin, 6) -realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych 7) Karta Dużej Rodziny. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego, 2) nasilenie zjawisk wykluczenia społecznego i patologii społecznej, 3) spadek autorytetów i wartości moralnych, przyzwolenie dla zachowań aspołecznych, 4) postępujący kryzys rodziny oraz wzrost zjawiska przemocy w rodzinie, 5) brak miejsc w rodzinach zastępczych, 6) brak kandydatów na rodziców zastępczych.

Tabela 44 Analiza SWOT Mocne i słabe strony wpływu czynników wewnętrznych na ALKOHOLIZM I PRZEMOC DOMOWA w Powiecie Pabianickim

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1) zróżnicowana oferta pomocy (poradnie, punkty konsultacyjne, świetlice socjoterapeutyczne), 2) rozwijanie sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, 3) funkcjonowanie poradnictwa specjalistycznego – prawnego i psychologicznego ds. przeciwdziałania przemocy, a także dla osób uzależnionych i współuzależnionych 4) zespoły interdyscyplinarne działające w gminach, 5) dobrze funkcjonujące kluby AA 6) środki finansowe na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) występowanie uzależnień i przemocy w rodzinie, 2) ograniczone możliwości wsparcia dla osób kończących leczenie, 3) niedostateczna baza dla ofiar przemocy w rodzinie, 4) ograniczone zasoby lokalowe powiatu, 5) ograniczone możliwości pracy ze sprawcami przemocy, 6) niedostateczne zaangażowanie społeczności lokalnej w działania pomocowe.

Tabela 45 Analiza SWOT Szanse i zagrożenia wpływu CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH na ALKOHOLIZM I PRZEMOC DOMOWA w Powiecie Pabianickim

Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1) postrzeganie uzależnień i przemocy jako problemu społecznego, 2) wzrost świadomości społecznej na temat zagrożeń oraz możliwości korzystania z oferty pomocowej, 3) podejmowanie działań na rzecz ofiar i sprawców przemocy, 4) dostępność ogólnopolskich rekomendowanych programów edukacyjnych i profilaktycznych, 5) możliwość pozyskiwania środków na realizację programów i rozwój infrastruktury. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) niekorzystna sytuacja społeczno-gospodarcza, 2) zwiększająca się liczba osób dotkniętych przemocą domową, 3) niechęć ofiar przemocy domowej do ujawnienia swojego problemu, 4) ubożenie rodzin uzależnionych, 5) obniżający się wiek inicjacji alkoholowej, 6) duża dostępność środków uzależniających, 7) wzrost patologii, agresji i przemocy wśród młodzieży.

Tabela 46 Analiza SWOT Mocne i słabe strony wpływu CZYNNIKÓW WEWNĘTRZNYCH na BEZROBOCIE w Powiecie Pabianickim

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1) korzystne położenie geograficzne powiatu, 2) wysoki odsetek ludzi z wykształceniem wyższym, 3) rozwój instytucji rynku pracy z wykwalifikowaną kadrą specjalistyczną, 4) prowadzenie działań aktywizujących bezrobotnych oraz mających na celu ograniczenie zjawiska bezrobocia, 5) upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach, 6) usługi poradnictwa zawodowego i szkolenia. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) wysoka stopa bezrobocia wśród osób między 25 a 44 r.ż. 2) rosnące zjawisko „dziedziczenia bezrobocia”, 3) niewystarczająca liczba miejsc pracy, 4) zbyt niska oferta płacy, 5) niski poziom kwalifikacji zawodowych bezrobotnych, 6) brak perspektyw dla młodzieży kończącej naukę.

Tabela 47 Analiza SWOT Szanse i zagrożenia wpływu CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH na BEZROBOCIE w Powiecie Pabianickim

Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1) możliwości korzystania z programów aktywizujących dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej, 2) rozwój ekonomii społecznej, 3) dostosowanie form i kierunków kształcenia do zapotrzebowania na rynku pracy, 4) otwarty rynek pracy w Unii Europejskiej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) nieefektywne wydatkowanie środków z Unii Europejskiej, 2) występowanie zjawiska nielegalnego zatrudnienia tzw. szarej strefy, 3) brak ofert pracy w szczególności dla osób wchodzących na rynek pracy, 4) niedostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy.

Tabela 48 Analiza SWOT Mocne i słabe strony wpływu czynników wewnętrznych na NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ w Powiecie Pabianickim

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1) informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, 2) wyrównywanie szans edukacyjnych osób z niepełnosprawnością, 3) rozwijająca się oferta usług dla osób z niepełnosprawnością np. wypożyczanie sprzętu rehabilitacyjnego, 4) aktywne działania organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym ścisła współpraca i wymiana doświadczeń między samorządem a organizacjami pozarządowymi 5) dobrze przygotowana kadra specjalistyczna do pracy z osobami niepełnosprawnymi, 6) zróżnicowana oferta programowa placówek wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) wzrost liczby osób niepełnosprawnych, 2) brak pełnych danych o rzeczywistej liczbie osób niepełnosprawnych i ich potrzebach, 3) brak działań na rzecz tworzenia podmiotów ekonomii społecznej mogących zatrudniać osoby niepełnosprawne, 4) brak wsparcia w postaci opieki wytchnieniowej, 5) ograniczony dostęp do usług rehabilitacyjnych i opiekuńczych, 6) ograniczona oferta dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością, 7) brak Zakładu Aktywności Zawodowej, 8) bierność środowiska i niski poziom zaangażowania, 9) niewystarczające środki finansowe na wsparcie osób z niepełnosprawnością i ich rodzin.

Tabela 49 Analiza SWOT Szanse i zagrożenia wpływu CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH na NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ w Powiecie Pabianickim

Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1) wzrost społecznej akceptacji osób z niepełnosprawnością, 2) możliwość korzystania osób niepełnosprawnych z programów unijnych, 3) wdrażanie programów celowych PFRON, 4) upowszechnianie problematyki osób niepełnosprawnych w mediach, 5) edukacja społeczna w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych, 6) postępujący rozwój infrastruktury dla osób niepełnosprawnych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) niekorzystna sytuacja ekonomiczno-gospodarcza kraju, 2) wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze, 3) zmniejszająca się liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, 4) wzrost liczby osób niepełnosprawnych psychicznie i zagrożonych niepełnosprawnością psychiczną, spowodowanych chociażby rozwojem epidemii.

Tabela 50 Analiza SWOT Mocne i słabe strony wpływu CZYNNIKÓW WEWNĘTRZNYCH na KAPITAŁ SPOŁECZNY w Powiecie Pabianickim

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1) wzrost poziomu życia mieszkańców powiatu, 2) wspieranie przez samorządy aktywności gospodarczej mieszkańców, 3) aktywne działanie organizacji pozarządowych, 4) zainteresowanie mieszkańców działalnością w organizacjach pozarządowych w związku z możliwością uzyskania grantów, 5) prowadzenie działań informujących o możliwościach podejmowania przez mieszkańców różnego rodzaju inicjatyw lokalnych, 6) upowszechnianie wiedzy o możliwościach uzyskania wsparcia z systemu pomocy społecznej, 7) propagowanie i inicjowanie wolontariatu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) słabe zainteresowanie mieszkańców wolontariatem, 2) niedostosowanie oferty kulturowej do zmieniających się wzorców spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży.

Tabela 51 Analiza SWOT Szanse i zagrożenia wpływu CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH na KAPITAŁ SPOŁECZNY w Powiecie Pabianickim

Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1) pozyskiwanie środków zewnętrznych na inicjatywy podnoszące jakość życia mieszkańców powiatu, 2) zainteresowanie mieszkańców uczestnictwem w projektach unijnych, w tym: podnoszących poziom wykształcenia, kwalifikacje zawodowe. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) słabe zainteresowanie mieszkańców wolontariatem, 2) niedostosowanie oferty kulturowej do zmieniających się wzorców spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży.

VIII. MISJA, CELE OPERACYJNE I STRATEGICZNE

MISJA

Zespół powołany do opracowania powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych określił pożądany stan rozwoju społecznego na terenie powiatu pabianickiego, w perspektywie kolejnych 10 lat, a mianowicie:

Powiat pabianicki powiatem realizującym założenia polityki społecznej -dążenie do wysokiego poziomu jakości życia jej mieszkańców poprzez skuteczne działania odpowiedzialnych za to instytucji oraz wspieranie własnej aktywności życiowej mieszkańców w sferach: rodzinnej, zawodowej, społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej. Równy dostęp mieszkańców do szans rozwojowych, co pozwoli im osiągnąć satysfakcjonujący poziom zaspokojenia potrzeb materialnych i niematerialnych.

CEL GENERALNY:

Poprawa jakości życia mieszkańców powiatu pabianickiego i równy dostęp jej mieszkańców do szans rozwojowych.

CELE STRATEGICZNE:

1. Zintegrowanie działań wspierających funkcjonowanie rodziny oraz system pieczy zastępczej,
2. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym,
3. Budowanie kapitału społecznego.

1. Cel strategiczny nr 1: Zintegrowanie działań wspierających funkcjonowanie rodziny oraz system pieczy zastępczej

Cele operacyjne:

1.1. Wspieranie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną

Kierunki działań:

- 1.1.1. Edukacja społeczna – tworzenie lokalnych programów promujących rodzinę.
- 1.1.2. Usprawnienie systemu wsparcia dla rodzin przeżywających różnego rodzaju trudności:
 - 1) dostęp do specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego, prawnego,
 - 2) terapeutycznego i pedagogicznego),
 - 3) zapewnienie wsparcia specjalistów, asystentów rodziny,
 - 4) zwiększenie ofert warsztatowo-szkoleniowych adekwatnych do potrzeb rodzin.
- 1.1.3. Prowadzenie systematycznej pracy z rodzinami mającymi trudności w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji celem niwelowania ich dysfunkcji społecznych.

1.1.4. Inicjowanie i wspieranie aktywności rodzin w kierunku tworzenia grup samopomocowych.

1.1.5. Podniesienie kompetencji zawodowych kadr pomocy społecznej (podnoszenie poziomu wykształcenia, uczestnictwo w szkoleniach, kursach, seminariach i konferencjach).

Wskaźniki realizacji działań:

- 1) Liczba rodzin (dzieci w rodzinach) z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, objętych wsparciem,
- 2) Liczba i rodzaj udzielonego wsparcia,
- 3) Liczba programów i zajęć edukacyjnych,
- 4) Liczba rodzin będących w kryzysie objętych specjalistycznym wsparciem,
- 5) Liczba wspólnie realizowanych przedsięwzięć.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach, ośrodki pomocy społecznej działające na terenie powiatu pabianickiego, poradnie, instytucje pomocowe, zespoły interdyscyplinarne, policja, sądy, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki samorządowe, środki pochodzące z budżetu państwa oraz środki pochodzące z Unii Europejskiej.

1.2. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Kierunki działań:

1.2.1. Upowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach występowania przemocy.

1.2.2. Monitoring zjawiska przemocy w rodzinie oraz systemu wsparcia ofiar przemocy celem usprawnień działań pomocowych (realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych, terapeutycznych dla ofiar przemocy oraz ich sprawców, zabezpieczenie miejsc pobytu w instytucjach wsparcia, współpraca z zespołami interdyscyplinarnymi).

1.2.3. Rozwój poradnictwa i upowszechniania informacji z zakresu praw ofiar przemocy domowej.

1.2.4. Powoływanie zespołów interdyscyplinarnych złożonych z przedstawicieli samorządów terytorialnych, policji, służby zdrowia rozwiązujących problemy przemocy w rodzinie i kwestie krzywdzenia dzieci.

1.2.5. Praca nad zmianą mentalności społeczności lokalnej w podejściu do interwencji sąsiedzkiej w przypadku przemocy w rodzinie – organizowanie kampanii społecznych.

1.2.6. Współpraca z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny w zakresie ograniczenia skutków stosowania przemocy domowej.

1.2.7. Organizowanie akcji, kampanii na rzecz zdrowego stylu życia, radzenia sobie z agresją i stresem.

1.2.8. Stworzenie kompleksowego systemu pomocy psychologicznej, socjalnej i prawnej ofiarom przemocy.

1.2.9. Podniesienie kompetencji zawodowych kadry pomocy społecznej z zakresu przemocy w rodzinie (udział w szkoleniach i seminariach, podniesienie poziomu wykształcenia – studia podyplomowe kierunkowe).

Wskaźniki realizacji działań:

- 1) Liczba rodzin (osób) dotkniętych przemocą,
- 2) Liczba form wsparcia w zakresie pracy socjalnej z rodziną problemową,
- 3) Liczba i rodzaj udzielonego wsparcia,
- 4) Liczba inicjatyw na temat przeciwdziałania patologii życia rodzinnego,
- 5) Liczba spotkań informacyjno-edukacyjnych i warsztatowych, liczba uczestników.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach, ośrodki pomocy społecznej działające na terenie powiatu pabianickiego, poradnie, instytucje pomocowe, zespoły interdyscyplinarne, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych policja, sądy, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki samorządowe, środki pochodzące z budżetu państwa oraz środki pochodzące z Unii Europejskiej.

1.3 Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz zintegrowany system wsparcia dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej

Kierunki działań:

1.3.1. Promowanie rodzicielstwa zastępczego poprzez kampanie społeczne, pikniki rodzinne, spotkania tematyczne oraz pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.

1.3.2. Udzielanie specjalistycznego poradnictwa (prawnego, pedagogicznego, psychologicznego) rodzinom zastępczym.

1.3.3. Podniesienie umiejętności i kompetencji rodziców zastępczych poprzez ich udział w warsztatach i szkoleniach, grupach wsparcia.

1.3.4. Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin biologicznych, ukierunkowanego na powrót dziecka do rodziny.

1.3.5. Propagowanie działań zmierzających do deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej poprzez:

- 1) upowszechnianie wiedzy na temat rodzicielstwa zastępczego – organizowanie

- 2) kampanii, konferencji, seminariów spotkań,
- 3) odpowiedni dobór kandydatów na rodziców zastępczych oraz ich fachowe wsparcie.

1.3.6. Rozwój wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, terapeutycznego, socjalnego i prawnego wobec usamodzielniających się wychowanków.

1.3.7. Określenie potrzeb możliwości w zakresie mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków.

1.3.8. Dążenie do zabezpieczenia w zasobach mieszkań dla wychowanków opuszczających system pieczy zastępczej, w tym mieszkań chronionych.

1.3.9. Umożliwienie uczestnictwa jak największej grupie wychowanków w projektach dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

1.3.10. Udzielanie pomocy finansowej dla usamodzielniających się wychowanków.

Wskaźniki realizacji zadań:

- 1) Liczba rodzin zastępczych,
- 2) Liczba szkoleń kandydatów na rodziców zastępczych oraz liczba szkoleń dla funkcjonujących rodzin zastępczych,
- 3) Liczba rodzin (dzieci) objętych specjalistycznym wsparciem,
- 4) Liczba działań pomocowych dla usamodzielniających się wychowanków.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach, ośrodki pomocy społecznej działające na terenie powiatu pabianickiego, poradnie, instytucje pomocowe, sądy, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki samorządowe, środki pochodzące z budżetu państwa oraz środki pochodzące z Unii Europejskiej.

2. Cel strategiczny nr 2: Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym

Cele operacyjne:

2.1. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

2.1.1. Wspieranie osób bezrobotnych w podnoszeniu i zmianie kwalifikacji poprzez zastosowanie instrumentów rynku pracy, w tym: finansowanie szkoleń, pomoc w odbyciu praktyk, staży.

2.1.2. Stała współpraca jednostek pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy, organizacjami pozarządowymi, organizacjami pracodawców w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia.

2.1.3. Wyrównywanie szans edukacyjnych osób z niepełnosprawnością.

2.1.4. Wspieranie pracodawców w tworzeniu i przystosowywaniu stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych stosownie do ich potrzeb i możliwości.

2.1.5. Wspieranie warsztatów terapii zajęciowej funkcjonujących na terenie powiatu pabianickiego.

Wskaźniki realizacji działań:

- 1) Liczba zatrudnionych osób z niepełnosprawnością,
- 2) Liczba utworzonych miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnością,
- 3) Liczba osób z niepełnosprawnością, które otrzymały pomoc w zakresie stażu, praktyk, przekwalifikowania się,
- 4) Liczba osób z niepełnosprawnością, która otrzymała dofinansowanie do nauki.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach, Powiatowy Urząd Pracy w Pabianicach, instytucje pomocowe, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki samorządowe, środki pochodzące z budżetu państwa, środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz środki pochodzące z Unii Europejskiej.

2.2. Inicjowanie działań w zakresie wspierania aktywnego udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym

Kierunki działań:

2.2.1. Upowszechnianie wiedzy na temat praw przysługujących osobom niepełnosprawnym poprzez wydawanie broszur, ulotek, plakatów oraz poprzez inicjowanie i wspieranie funkcjonowania punktów informacyjnych dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin – współpraca w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych oraz instytucjami samorządowymi.

2.2.2. Opracowanie, opublikowanie i upowszechnianie w lokalnych mediach informacji na temat dostępnych programów i form pomocy dla osób niepełnosprawnych.

2.2.3. Wsparcie w dostosowaniu przestrzeni publicznej i prywatnej do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych.

2.2.4. Umożliwienie osobom z niepełnosprawnością zwłaszcza ruchową pełnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez likwidację barier transportowych.

2.2.5. Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w działalności sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej (dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego, sportu kultury i rekreacji w ramach środków PFRON).

2.2.6. Współpraca z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

2.2.7. Pomoc w rozwoju nowych form wsparcia dla osób niepełnosprawnych – specjalistyczne poradnictwo, wolontariat.

Wskaźniki realizacji działań:

- 1) Liczba osób niepełnosprawnych objętych pomocą w ramach likwidacji barier funkcjonalnych,
- 2) Liczba osób korzystających z form rehabilitacji społecznej,
- 3) Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z usług pomocy specjalistycznej,
- 4) Liczba inicjatyw na rzecz aktywizacji osób z niepełnosprawnością.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach, instytucje pomocowe, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki samorządowe, środki pochodzące z budżetu państwa, środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz środki pochodzące z Unii Europejskiej.

2.3. Kształtowanie w społeczeństwie postaw sprzyjających osobom z niepełnosprawnością

Kierunki działań:

2.3.1. Organizowanie działań informacyjno-edukacyjnych, mających na celu zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problematyki osób niepełnosprawnych.

2.3.2. Podejmowanie działań mających na celu rozpowszechnianie informacji dotyczących problemów osób niepełnosprawnych w prasie lokalnej, podczas: prelekcji, spotkań, na stronie internetowej PCPR.

2.3.3. Promowanie osiągnięć naukowych, zawodowych, sportowych i artystycznych osób z niepełnosprawnością poprzez upowszechnianie informacji na ten temat w lokalnych mediach.

2.3.4. Inicjowanie pomocy sąsiedzkiej w środowisku lokalnym oraz wspieranie organizowania grup samopomocowych.

2.3.5. Wspieranie i promowanie wolontariatu w instytucjach pomocy i integracji społecznej.

2.3.6. Wspieranie instytucji i stowarzyszeń działających w obszarze niepełnosprawności.

Wskaźniki realizacji działań:

- 1) Liczba inicjatyw upowszechniających wiedzę na temat potrzeb i problemów osób niepełnosprawnych,
- 2) Liczba zrealizowanych programów i projektów,
- 3) Formy i obszary współpracy z organizacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością.

3. Cel strategiczny nr 3: Budowanie kapitału społecznego

Cele operacyjne:

3.1. Zwiększenie roli i udziału sektora niepublicznego oraz aktywności mieszkańców w realizacji zadań społecznych.

Kierunki działań:

3.1.1. Wspieranie inicjatyw społecznych podejmowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych. Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi, koordynacja i wspieranie działań.

3.1.2. Tworzenie aktywnych środowisk lokalnych. Inspirowanie do tworzenia własnych lokalnych systemów wsparcia i pomocy różnym grupom społecznym.

3.1.3. Rozwój wolontariatu.

Wskaźniki realizacji działań:

- 1) Liczba inicjatyw społecznych,
- 2) Liczba lokalnych systemów wsparcia.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach, ośrodki pomocy społecznej działające na terenie powiatu pabianickiego, instytucje pomocowe, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki samorządowe, środki pochodzące z budżetu państwa, środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz środki pochodzące z Unii Europejskiej.

IX. WDRAŻANIE, MONITORING, EWALUACJA.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie powiatu pabianickiego zawiera zadania stanowiące wyzwanie dla całej społeczności lokalnej, wszystkich instytucji publicznych i niepublicznych, działających na polu polityki społecznej. Wdrażanie strategii zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Instytucją zarządzającą wdrażaniem strategii będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach.

Dla każdego celu strategicznego określono odpowiednie wskaźniki. Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być monitorowane. W miarę rozwoju systemu monitorowania strategii będą mogły zostać zdefiniowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będzie na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji jej kierunków w sytuacji istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie kwestii społecznych. Podstawowym celem tych działań będzie dostarczenie praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji. Wdrażanie Strategii monitorowane będzie na bieżąco przez realizatorów merytorycznych poszczególnych zadań, natomiast ocena stopnia realizacji osiągniętych efektów będzie dokonywana corocznie w sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach.

Przy ocenie wdrażanych działań bardzo ważną rolę odgrywają wskaźniki społeczne i ekonomiczne, odzwierciedlające wartości zakładane do ich realizacji, a przede wszystkim ukierunkowujące proces rozwoju, w tym m.in.:

- 1) dane statystyczne dotyczące liczby ludności, liczby klientów pomocy społecznej,
- 2) dane dotyczące rynku pracy – liczba osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne, z podziałem na wiek, wykształcenie, stopień i przyczynę niepełnosprawności,
- 3) dane dotyczące liczby programów i projektów socjalnych zrealizowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych, liczba inicjatyw społecznych, zrealizowanych zadań zleconych w obszarze aktywizacji i integracji społecznej,
- 4) dane dotyczące wysokości środków przeznaczonych na realizację danego projektu, koszty jednostkowe, stopień poniesionych nakładów w stosunku do uzyskanych efektów.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021–2030 na terenie powiatu pabianickiego jest dokumentem długofalowym. W postawionych celach i zakreślonych kierunkach działań w obszarze polityki społecznej opiera się na istniejącym już lokalnym systemie pomocy społecznej. Wskazuje na konieczność budowania zintegrowanego systemu wsparcia dla grup szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zbudowana siatka celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań (na bazie wnikliwej analizy sfer pomocy społecznej) uwzględnia najistotniejsze obszary życia społecznego, które powinny być sferą oddziaływania, aby jakość życia mieszkańców powiatu pabianickiego znacznie się poprawiła. Strategia ma charakter otwarty, a zatem w czasie jej obowiązywania poszczególne jej cele i kierunki działań mogą być modyfikowane do aktualnie panującej sytuacji społecznej. Ewaluacja będzie prowadzona rokrocznie do 31 marca każdego roku przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodziny w Pabianicach.

Autorzy niniejszej Strategii dziękują wszystkim, którzy przyczynili się do jej powstania – w szczególności za udostępnienie danych niezbędnych do rzetelnej oceny aktualnej sytuacji społecznej. Strategia wyznacza kierunki działań polityki społecznej realizowanej na terenie powiatu pabianickiego.

X. SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1 Skład zespołu do opracowania powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych	2
Tabela 2 Liczba ludności w powiecie pabianickim (stan na 31.12.2019 r.)	5
Tabela 3 Liczba ludności oraz zmiana liczby ludności w powiecie pabianickim w latach 1995–2019	6
Tabela 4 Wskaźnik starzenia się ludności w województwie łódzkim i powiecie pabianickim w 2019.	7
Tabela 5 Migracje na pobyt stały wewnętrzne i zagraniczne w roku 2019.	8
Tabela 6 Najczęstsze powody korzystania rodzin ze świadczeń Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie powiatu pabianickiego na przestrzeni lat 2018–2020.....	9
Tabela 7 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu bezrobocia	10
Tabela 8 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu ubóstwa.....	10
Tabela 9 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu niepełnosprawności	11
Tabela 10 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu długotrwałej choroby	11
Tabela 11 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu bezradności w sprawach opiekuńczych	12
<i>Tabela 12 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa</i>	<i>12</i>
<i>Tabela 13 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu alkoholizmu</i>	<i>13</i>
<i>Tabela 14 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego</i>	<i>13</i>
<i>Tabela 15 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu bezdomności</i>	<i>14</i>
<i>Tabela 16 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu sieroctwa</i>	<i>14</i>
<i>Tabela 17 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z powodu narkomanii</i>	<i>15</i>
<i>Tabela 18 Liczba rodzin (oraz liczba osób w rodzinach) korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2018–2020 w poszczególnych gminach z innych powodów (zdarzenia losowe, sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa ekologiczna)</i>	<i>15</i>
Tabela 19 Liczba osób bezrobotnych, zarejestrowanych w latach 2018–2020 z podziałem na płeć, wiek, poziom wykształcenia, posiadany staż pracy, liczbę osób niepełnosprawnych.....	16
Tabela 20 Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności według przyczyny niepełnosprawności w latach 2018–2020.....	20
Tabela 21 Liczba osób, którym udzielono porad w Poradni Leczenia Uzależnień z powodu uzależnień na tle alkoholowym w latach 2017–2018.....	21
Tabela 22 Dane dot. działalności Placówki Wsparcia Dziennego za lata 2017–2018	22
Tabela 23 Działania podejmowane przez policję.	23
Tabela 24 Ofiary przemocy domowej w statystykach policyjnych	23
Tabela 25 Sprawcy przemocy domowej w statystykach policyjnych.....	24
Tabela 26 Kontakty z klientami w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie – liczba zarejestrowanych sprawców przemocy.....	24
Tabela 27 Kontakty z klientami w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie – liczba zarejestrowanych ofiar przemocy	24
Tabela 28 Sprawcy przemocy w rodzinie	26
Tabela 29 Ofiary przemocy w rodzinie.....	26

Tabela 30 Domy Pomocy Społecznej w Powiecie Pabianickim.....	29
Tabela 31 Dom Pomocy Społecznej w Pabianicach.....	30
Tabela 32 Dom Pomocy Społecznej w Konstancynie Łódzkiej.....	30
Tabela 33 Liczba miejsc statutowych oraz liczba umieszczonych wychowanków na dzień 31.12.2020 r	36
Tabela 34 Liczba zatrudnionych osób w Centrum Administracyjnym do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych.	37
Tabela 35 Liczba zatrudnionych wychowawców w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.	37
Tabela 36 Wyprawki.....	37
Tabela 37 Pomoc pieniężna na usamodzielnienie.....	38
Tabela 38 Świadczenia na kontynuację nauki.	38
Tabela 39 Środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych według algorytmu w latach 2018–2020.	38
Tabela 40 Środki finansowe przeznaczone na działalność WTZ.	45
Tabela 41 Organizacje pozarządowe współpracujące z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach	57
Tabela 42 Analiza SWOT Mocne i słabe strony wpływu <u>CZYNNIKÓW WEWNĘTRZNYCH NA RODZINĘ I DZIECKO</u> w Powiecie Pabianickim.....	63
Tabela 44 Analiza SWOT Szanse i zagrożenia wpływu <u>CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH NA RODZINĘ I DZIECKO</u> w Powiecie Pabianickim	63
Tabela 45 Analiza SWOT Mocne i słabe strony wpływu <u>czynników wewnętrznych na ALKOHOLIZM I PRZEMOC DOMOWĄ</u> w Powiecie Pabianickim	64
Tabela 46 Analiza SWOT Szanse i zagrożenia wpływu <u>CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH na ALKOHOLIZM I PRZEMOC DOMOWĄ</u> w Powiecie Pabianickim.....	64
Tabela 46 Analiza SWOT Mocne i słabe strony wpływu <u>czynników wewnętrznych na BEZROBOCIĘ</u> w Powiecie Pabianickim	65
Tabela 47 Analiza SWOT Szanse i zagrożenia wpływu <u>CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH na BEZROBOCIĘ</u> w Powiecie Pabianickim	65
Tabela 48 Analiza SWOT Mocne i słabe strony wpływu <u>czynników wewnętrznych na NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ</u> w Powiecie Pabianickim.....	66
Tabela 49 Analiza SWOT Szanse i zagrożenia wpływu <u>CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH na NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ</u> w Powiecie Pabianickim	66
Tabela 50 Analiza SWOT Mocne i słabe strony wpływu <u>czynników wewnętrznych na KAPITAŁ SPOŁECZNY</u> w Powiecie Pabianickim	67
Tabela 51 Analiza SWOT Szanse i zagrożenia wpływu <u>CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH na KAPITAŁ SPOŁECZNY</u> w Powiecie Pabianickim	67
Wykres 1 Liczba ludności w poszczególnych jednostkach administracyjnych powiatu pabianickiego.....	4
Wykres 2 Powierzchnia powiatu pabianickiego według podziału administracyjnego	4
Wykres 3 Struktura wieku mieszkańców powiatu pabianickiego.....	7
Wykres 4 liczba wydanych przez PZO orzeczeń wg stopnia niepełnosprawności w latach 2018–2020.....	19
Wykres 5 Liczba wydanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o niepełnosprawności w Pabianicach orzeczeń dzieci do 16 r. ż.....	19
Wykres 6 Liczba osób przebywających w DPS w Pabianicach w latach 2018–2020	30
Wykres 7 Liczba osób przebywających w DPS w Konstancynie Łódzkiej w latach 2018–2020	31
Wykres 8 Liczba rodzin zastępczych oraz dzieci w nich przebywających w latach 2018–2020.....	33
Wykres 9 Liczba wydanych skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018–2020.....	35
Wykres 10 Liczba wychowanków z podziałem na placówki opiekuńczo-wychowawcze w 2020 roku	36
Wykres 11 Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018–2020 ..	36
Wykres 12 Środki PFRON wydatkowane na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej w latach 2018–2020 ..	39
Wykres 13 Liczba osób niepełnosprawnych, objętych wsparciem przez PCPR w Pabianicach w latach 2018–2020.....	39

Wykres 14 Liczba osób korzystających z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych w latach 2018–2020	40
Wykres 15 Środki PFRON przeznaczone na dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych w latach 2018–2020	40
Wykres 16 Liczba osób korzystających z dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w latach 2018–2020	41
Wykres 17 Środki PFRON przeznaczone na zakup sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w latach 2018–2020	42
Wykres 18 Liczba osób korzystających z dofinansowania z zakresu likwidacji barier funkcjonalnych w latach 2018–2020	42
Wykres 19 Środki PFRON przeznaczone na dofinansowanie zadań z zakresu likwidacji barier funkcjonalnych w latach 2018–2020	43
Wykres 20 Środki PFRON przeznaczone na sport, kulturę, rekreację i turystykę osób niepełnosprawnych w latach 2018–2020	43